

INSTITUT
OCHRANY
OBYVATELSTVA

POPULATION
PROTECTION
INSTITUTE

IOO/2008–STU–1–001

INSTITUT OCHRANY OBYVATELSTVA, MV GŘ HZS ČR
Na Lužci 204, 533 41 LÁZNĚ BOHDANEČ, CZECH REPUBLIC

Telefon: +420 950 580 111, **Fax:** +420 950 580 228, **E-mail:** spisovna@ioolb.izscr.cz, **WWW:** www.ioolb.cz

Výtisk číslo: 1
Počet listů: 25
Přílohy: 0/0

IOO – STU – 2008 – 1 – 001

OCHRANA OBYVATELSTVA V EVROPSKÉ UNII

MODULY CIVILNÍ OCHRANY

Zpracoval: pplk. Mgr. Petr Kadlec, Ph.D.

STUDIE

**LÁZNĚ BOHDANEČ
2008**

<i>Rezort státní správy:</i>	Ministerstvo vnitra CR̃
<i>Zadavatel:</i>	Ředitel IOO Lázně Bohdaneč
<i>Označení a název vědeckého úkolu:</i>	IOO/2008–STU–1–001 Ochrana obyvatelstva v Evropské unii
<i>Vědecký vedoucí řešitelského kolektivu:</i>	Ing. Václav VAVŘIČKA, CSc.
<i>Řešitel:</i>	pplk. Mgr. Petr KADLEC, Ph.D.
<i>Název studie:</i>	MODULY CIVILNÍ OCHRANY
<i>Datum zahájení a ukončení:</i>	03.2008—11.2008
<i>Místo uložení studie:</i>	IOO Lázně Bohdaneč
<i>Znaky mezinárodního desetinného třídění:</i>	
<i>Klíčová slova:</i>	<i>Moduly civilní ochrany, Mechanismus CO, Finanční nástroj pro CO, Evropská unie, Evropské Společenství, Evropská Komise.</i>
<i>Anotace:</i>	Studie se zabývá informacemi, které navazují na moduly civilní ochrany s důrazem na opatření přijatá pro zlepšení koordinace nástrojů EU ke snižování následků katastrof a činnosti orgánů EU v oblasti civilní ochrany podle charakterizovaných modulů. V návaznosti specifikuje moduly civilní ochrany podle zaměření na celkový systém Mechanismu civilní ochrany v EU.
<i>Počet stran:</i>	50
<i>Počet samostatných příloh:</i>	0
<i>Počet obrázků:</i>	3
<i>Počet tabulek:</i>	0
<i>Počet citovaných pramenů:</i>	13
<i>Vnitřní oponentura:</i>	IOO Lázně Bohdaneč
<i>Oponenti:</i>	doc. Ing. Josef JANOŠEC, CSc. - ředitel IOO plk. Ing. Jarmil VALÁŠEK, Ph.D. - zástupce ředitele IOO pplk. Mgr. Ing. Rostislav RICHTER - pracovník IOO Ing. František KOVAŘÍK - pracovník IOO Ing. Jaroslav MOZGA, Ph.D. - pracovník IOO Ing. Petr SISKÁ - pracovník IOO

OBSAH

Úvod	6
1 Cíl úkolu	8
2 MECHANISMUS CIVILNÍ OCHRANY	9
2.1 Účel Mechanismu civilní ochrany	9
2.2 Předmět a oblast působnosti	12
2.3 Kontaktní místo (Contact Point) a jeho informační propojení	13
2.4 Příručka pro koordinaci EU při mimořádných událostech a krizích	14
2.5 Připravenost členských států EU	15
2.6 Úkoly Evropské Komise v Mechanismu	16
2.7 Odezva v případě výskytu mimořádné události	17
2.8 Dílčí závěr	20
3 FINANČNÍ NÁSTROJ PRO CIVILNÍ OCHRANU	21
3.1 Zřízení finančního nástroje pro civilní ochranu	21
3.2 Předmět finančního nástroje	22
3.3 Oblast působnosti	23
3.4 Způsobitelné akce a kritéria	23
3.5 Příjemci - Druhy finančních opatření a prováděcí postupy	25
3.6 Zastupitelnost a soudržnost akcí Evropského Společenství	25
3.7 Dohled a finanční kontrola	25
3.8 Ochrana finančních zájmů společenství	26
3.9 Rozpočtové zdroje	26
3.10 Kontrolní opatření	26
4 MODULY CIVILNÍ OCHRANY	27
4.1 Moduly civilní ochrany	27
4.2 Seznam obecných požadavků na evropské moduly civilní ochrany	27
4.3 Změna mechanismu upravující vznik modulů civilní ochrany	38
4.4 Návrh požadavků na výcvik pro moduly civilní ochrany	40
4.5 Budoucí vývoj v oblasti modulů CO	41
4.6 Probíhající aktivity v oblasti modulů CO	42
5 OPATŘENÍ PŘIJATÁ ZA ÚČELEM ZLEPŠENÍ KOORDINACE NÁSTROJŮ EU PRO SNIŽOVÁNÍ NÁSLEDKŮ KATASTROF	44
5.1 Jednotlivá přijatá opatření	44
6 ZDOKONALENÍ MECHANISMU SPOLEČENSTVÍ PRO CIVILNÍ OCHRANU	45
6.1 Návrhy zlepšení kapacity EU v oblasti civilní ochrany	45
7 BUDOVÁNÍ KAPACITY V ŠIROKÉM SPEKTRU JEDNOTLIVÝCH POLITIK A NÁSTROJŮ SPOLEČENSTVÍ	46
7.1 Ustanovená opatření k posílení mechanismu společenství pro civilní ochranu	46
7.2 Zvýšení úrovně evropské civilní ochrany	46
7.3 Posílení kapacity napříč politikami a nástroji společenství	47
8 ZÁVĚR	48
Seznam zkratk	49
Seznam použité literatury a jiných pramenů	50

ÚVOD

V hlavních výzvách uvnitř a mimo členské státy Evropské unie (dále jen EU) je uvedeno: *„Velké katastrofy, ať už přírodní nebo vyvolané člověkem, případně vzniklé z obou důvodů současně, jako například tsunami v Indickém oceánu v roce 2004, válka v Libanonu v roce 2006, případy znečištění moří ve třetích zemích nebo záplavy a lesní požáry, které postihly Evropu v létě 2007, zvyšují tlak na zlepšení účinnosti stávající schopnosti EU reagovat na katastrofy. Kromě toho narůstá frekvence katastrof souvisejících se změnou klimatu. Tyto skutečnosti ovlivňují i oblasti sousedící s EU.“*

Evropští občané očekávají, že unie bude chránit jejich životy, majetek a zároveň bude prostřednictvím evropské solidarity poskytovat účinnou pomoc jiným částem světa, postiženým katastrofami. Nejrůznější organizace, od OSN po nevládní organizace a partnery EU ve třetích zemích, očekávají, že EU sehraje při odstraňování následků katastrof významnou úlohu. Evropský parlament a Evropská rada v prosinci 2007 vyzvaly Radu a Komisi, aby prostřednictvím „*mechanismu Společenství pro civilní ochranu*“ a „*finančního nástroje pro civilní ochranu*“ co nejlépe připravily reakci na velké katastrofy, k nimž by v budoucnu mohlo dojít, a dále zlepšily spolupráci s členskými státy. Evropský parlament a Evropská rada kromě toho podepsaly v prosinci 2007 „Evropský konsensus o humanitární pomoci“, komplexní rámec pro zlepšení poskytování humanitární pomoci na úrovni EU. Evropský parlament ve svém usnesení ke konsensu EU o humanitární pomoci požádal, aby se EU pevně zavázala poskytovat potřebnou humanitární pomoc a aby zajistila dostatečnou předvídatelnost a flexibilitu financování prostřednictvím vhodných ročních rozpočtových závazků.

Výzvy uvnitř a mimo EU jsou často podobné. Katastrofy, k nimž v současné době dochází, mají často přeshraniční povahu a vyžadují multilaterální a koordinovanou reakci. Souběžně s tím zanikají hranice mezi vnitřními a vnějšími katastrofami (například tsunami v Indickém oceánu zasáhlo evropské turisty stejně jako místní obyvatele, záplavy a požáry postihují členské státy EU i sousední země, epidemie se mohou šířit z jednoho kontinentu na druhý, nutnost evakuace evropských občanů z krizových oblastí a další). Často se stává, že Společenství a členské státy reagují na určitou potřebu uvnitř EU a za hranicemi EU podobnými nástroji. Je to zejména nástroji civilní ochrany a to ve formě jednorázové reakce na katastrofu nebo jako doplněk humanitární pomoci. Při jakékoli reakci EU na konkrétní katastrofu mají být využity takové dostupné nástroje, které jsou v daném případě nejvhodnější. Je třeba přihlížet k takovým hlediskům, jakými jsou rychlost, efektivnost a účelné vynakládání finančních prostředků.

K řešení celkové problematiky, týkající se předcházení katastrofám, je potřebné snižovat jejich následky a přiměřeně reagovat na mimořádné události. Vzhledem ke složitosti, rozsahu a rozměrům současných krizových situací je nutné, aby EU přijala ucelený přístup, který bude zahrnovat vyhodnocování rizik, předvídaní a prevenci katastrof, připravenost na katastrofy a snižování jejich následků (před katastrofou i po ní) a který bude prostřednictvím týmové práce využívat různé politiky, nástroje a útvary Společenství a členských států. Tato skutečnost tak pomůže zajistit rovnováhu mezi odpovědností jednotlivých členských států a evropskou solidaritou. Je nutné posílit existující vazby mezi civilní ochranou a politikami v oblasti životního prostředí, aby byla co nejlépe využita preventivní opatření zahrnutá v legislativě na ochranu životního prostředí a aby se zajistil integrovaný přístup EU k prevenci a zmírňování následků katastrof. Řízená, koordinovaná a integrovaná reakce je nutná i z hlediska snahy o účelné vynakládání finančních prostředků a to z důvodu omezených zdrojů. Při poskytování pomoci obětem katastrof, k nimž došlo za hranicemi EU, by měla být evropská reakce nedílnou součástí celkové mezinárodní reakce.

K uvedeným záchranným činnostem byly ustanoveny **moduly civilní ochrany a to na základě požadavku Evropské rady a Evropského parlamentu**. Definice uvedených opatření se dá charakterizovat „**Seznamem jednotlivých modulů a zásahových týmů**“ vytvořených z vnitrostátních zdrojů jednoho nebo více členských států na základě dobrovolnosti, které směřují ke společnému záchrannému úsilí rychlé reakce civilní ochrany. „**Zásahovými týmy**“ se rozumí lidské a materiální zdroje včetně modulů civilní ochrany vytvořené členskými státy pro zásahy v oblasti civilní ochrany; „**týmy pro technickou pomoc**“ se rozumí lidské a materiální zdroje vytvořené členskými státy pro vykonávání pomocných záchranných prací.

Účelem studie je napomoci uživatelům na GŘ HZS ČR a odborné veřejnosti k lepší orientaci při předsednictví ČR v EU o specifických otázkách, které mají souvislost s ochranou obyvatelstva. Dále je studie shrnutím informací, které navazují na moduly civilní ochrany s důrazem na opatření přijatá pro zlepšení koordinace nástrojů EU ke snižování následků katastrof a činnosti orgánů EU v oblasti civilní ochrany podle charakterizovaných modulů.

V návaznosti na přípravu předsednictví ČR v Evropské unii bylo zadáno vypracování podkladů z oblasti modulů civilní ochrany. Výchozími podklady byly přijaté dokumenty EU, které ilustrují zrod a postup přípravy Evropského institutu odborné přípravy pro civilní ochranu a humanitární operace.

1 Cíle úkolu

Napomoci předsednictví ČR v EU vytvořením podkladů o specifických otázkách ochrany obyvatelstva. Shrnout informace o modulech civilní ochrany s důrazem na:

- Opatření přijatá pro zlepšení koordinace nástrojů EU ke snižování následků katastrof.
- Činnosti orgánů EU v oblasti civilní ochrany podle modulů civilní ochrany.
- Terminologické, analytické, prováděcí aspekty modulů civilní ochrany.
- Specifikace modulů civilní ochrany podle zaměření na celkový systém Mechanismu civilní ochrany v EU.

V textu uvedené odkazy jsou odvolávkou na seznam použité literatury a jiných pramenů.

2 MECHANISMUS CIVILNÍ OCHRANY

Mechanismus na podporu zesílené spolupráce mezi členskými státy v oblasti civilní ochrany (Civil Protection) je základním dokumentem, podle kterého se řídí zásahy civilní ochrany Společenství. Byl zřízený rozhodnutím Rady 2001/792/ES, Euratom dne 23. října 2001. Z využívání Mechanismu vyplynula potřeba jeho přepracování. Proto byl dne 8. listopadu 2007 schválen rozhodnutím Rady 2007/779/ES, Euratom tak zvaný „Recast“ Mechanismu civilní ochrany Společenství. [11]

2.1 Účel Mechanismu civilní ochrany

Obecným účelem mechanismu je na základě žádosti postiženého státu poskytnout podporu EU v případě mimořádných událostí a usnadnit lepší koordinaci asistenčního zásahu ze strany členských států a Společenství, při zohlednění zvláštních potřeb izolovaných, nejvzdálenějších a jiných regionů nebo ostrovů Společenství. V posledních letech výrazně vzrostl počet zemí, které vyzývají k vytvoření mechanismu pomoci v oblasti civilní ochrany. Mechanismus by měl být posílen, aby zajistil účinnější a viditelnější projev evropské solidarity a umožnil rozvoj evropské schopnosti rychle reagovat, na základě modulů civilní ochrany členských států. K tomuto postupu vyzvala Evropská rada na zasedání ve dnech 16. a 17. června 2005 a Evropský parlament v rezoluci ze dne 13. ledna 2005 o katastrofě tsunami.

Mechanismus by měl v oblasti civilní ochrany usnadnit odezvu na všechny druhy závažných mimořádných událostí uvnitř nebo vně Společenství, včetně přírodních a člověkem způsobených pohrom, teroristických činů a technologických, radiologických nebo ekologických havárií, včetně znečištění vod v důsledku námořních havárií. V případě všech uvedených mimořádných událostí je možné žádat o pomoc v oblasti civilní ochrany, která doplní schopnosti odezvy postižené země.

Prevence má podle dokumentů EU pro ochranu proti přírodním, technologickým a ekologickým pohromám zásadní význam a bude nezbytně uvažovat o dalších opatřeních. Prostřednictvím dalšího rozvoje systémů detekce a včasného varování by Společenství mělo pomoci členským státům minimalizovat čas potřebný k odezvě na pohromy a varovat občany EU. Uvedené systémy by měly zohlednit stávající informační zdroje a vycházet z nich.

Na úrovni **členských států a Společenství** je vhodné přijmout preventivní opatření, která umožní rychlou mobilizaci zásahových týmů pro mimořádné události. Požadována je jejich flexibilní koordinace, která prostřednictvím výcvikového programu zajistí schopnost účinné odezvy. Současně bude zajištěna činnost posuzovacích, koordinačních, zásahových týmů a použití dalších prostředků podle krizové situace.

Další preventivní opatření zahrnují shromažďování informací o nezbytných zdravotnických prostředcích a podněty k využívání nových technologií. Tyto informace se týkají zdravotnických prostředků, které mohou členské státy dobrovolně zpřístupnit k ochraně veřejného zdraví, na žádost o zásah podle mechanismu. V souladu s článkem 296 Smlouvy o založení Evropského společenství nemá být žádný členský stát povinen poskytovat informace, jejichž zpřístupnění považuje za neslučitelné se základními zájmy své bezpečnosti.

EU chce přispět k rozvoji schopnosti rychlé odezvy pro civilní ochranu, proto navrhuje **rozvoj doplňkových modulů asistenčních zásahů**, které jsou tvořeny zdroji jednoho nebo více členských států a jejichž cílem je plná interoperabilita. Moduly jsou organizovány na úrovni členských států a podléhají jejich vedení a velení.

V případě výskytu nebo bezprostředního nebezpečí výskytu závažné mimořádné události ve Společenství, které má nebo by mohlo mít přeshraniční účinky, nebo které vede k žádosti o poskytnutí pomoci ze strany jednoho nebo více členských států, je nezbytné provést náležité ohlášení prostřednictvím zavedeného a spolehlivého **společného komunikačního a informačního systému** pro případy mimořádných událostí.

Mechanismus by měl umožňovat mobilizaci a snazší koordinaci asistenčních zásahů, aby byla zajištěna lepší ochrana zejména osob, ale také životního prostředí a majetku, včetně kulturního dědictví, a tak se snížily ztráty na životech, počty zraněných, hmotné škody, škody na hospodářství a na životním prostředí a stal se dosažitelnější cíl společenské soudržnosti a solidarity. Zesílená spolupráce při asistenčních zásazích v oblasti civilní ochrany by měla být založena na infrastruktuře Společenství v oblasti civilní ochrany, kterou tvoří **monitorovací a informační středisko, společný komunikační a informační systém pro případy mimořádných událostí** řízený Komisí a kontaktní místa v členských státech. Měla by poskytovat rámec pro shromažďování ověřených informací o mimořádných událostech za účelem jejich šíření v členských státech a předávání zkušeností z provedených zásahů.

Kontaktní místa v členských státech by měla být schopna poskytovat informace o dostupnosti pomoci v oblasti civilní ochrany, o kterou žádá postižená země, včetně dostupnosti vojenských prostředků a kapacit.

V zájmu podpory rozvoje schopnosti rychlé odezvy na úrovni Společenství by se měla zlepšit dostupnost přiměřených dopravních prostředků. Společenství by mělo podporovat a doplňovat úsilí členských států tím, že usnadní shromažďování dopravních zdrojů členských států a v případě potřeby přispěje k financování dalších dopravních prostředků.

Pro asistenční zásahy v oblasti civilní ochrany mimo území Společenství by mechanismus měl usnadňovat a podporovat opatření přijatá Společenstvím a členskými státy. Asistenční zásahy mimo území Společenství mohou být prováděny buď autonomně, nebo jako součást operace vedené mezinárodní organizací. Pro tento případ by mělo Společenství rozvíjet vztahy s příslušnými mezinárodními organizacemi.

Pokud jsou přítomny síly Organizace spojených národů, plní úkoly celkové koordinace při záchranných operacích ve třetích zemích. Pomoc v oblasti civilní ochrany poskytovaná s využitím mechanismu by se měla koordinovat s OSN a jinými příslušnými mezinárodními subjekty s cílem maximalizovat využívání dostupných zdrojů a vyhnout se zbytečnému zdvojení úsilí. Zlepšená koordinace pomoci v oblasti civilní ochrany prostřednictvím mechanismu je předpokladem podpory celkového koordinačního úsilí a zabezpečení rozsáhlého příspěvku Evropy k celkovému záchrannému úsilí. V případě závažných mimořádných událostí, při kterých je pomoc poskytována podle mechanismu i nařízení Rady (ES) č. 1257/96 ze dne 20. června 1996, o humanitární pomoci [7], by Komise měla zabezpečit účinnost, provázanost a doplňkovost celkové odezvy Společenství.

Mechanismus Společenství by mohl být využíván i jako nástroj k usnadnění a podpoře řešení krizí v souladu se společným prohlášením Rady a Komise ze dne 29. září 2003 o využívání mechanismu Společenství v oblasti civilní ochrany pro řešení krizí uvedeného **v hlavě V Smlouvy o Evropské unii** [9]. Tímto rozhodnutím nejsou dotčeny pravomoci a úloha předsednictví při řešení krizí podle uvedené smlouvy.

Uvedený nástroj by mohl být rovněž využit k podpoře konzulární pomoci občanům EU při závažných mimořádných událostech ve třetích zemích v souvislosti s činností civilní ochrany, pokud si to vyžádají konzulární úřady členských států.

V případech, ve kterých je považováno za vhodné využít vojenské prostředky a schopnosti, bude spolupráce s ozbrojenými silami probíhat v souladu se způsoby, postupy a kritérii pro zpřístupnění vojenských prostředků a schopností týkajících se ochrany civilního obyvatelstva mechanismu, které stanoví Rada nebo její příslušné útvary. Využití **vojenských prostředků** a schopností by také mělo být v souladu se zásadami příslušných pokynů OSN.

Cílem mechanismu je usnadnit zesílenou spolupráci mezi Společenstvím a členskými státy při asistenčních zásazích v oblasti civilní ochrany v případě výskytu závažných mimořádných událostí nebo bezprostředního nebezpečí jejich výskytu. Z tohoto důvodu není možné dostatečně dosáhnout připravenost na úrovni členských států, a proto může být z důvodu rozsahu nebo následků navrhované akce, včetně užitku, který mechanismus přinese v souvislosti se snižováním ztrát na lidských životech a škod, lépe dosaženo na úrovni Společenství.

V případě, že schopnosti odezvy postiženého členského státu nestačí na zvládnutí závažné mimořádné události, měl by mít tento stát možnost využít mechanismus k doplnění vlastních zdrojů v oblasti civilní ochrany. Společenství proto může přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v **článku 5 Smlouvy o založení Evropského společenství** [11]. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku toto rozhodnutí nepřekračuje rámec toho, co je pro dosažení těchto cílů nezbytné.

2.2 Předmět a oblast působnosti

Mechanismus je určen pro zajištění potřeb členských států a Komise, především je položen důraz na ochranu osob, ale také životního prostředí a majetku, včetně kulturního dědictví. Při výskytu přírodních a člověkem způsobených pohrom, teroristických činů a technologických, radiologických nebo ekologických havárií, včetně znečištění vod v důsledku námořních havárií, uvnitř nebo vně Společenství. Proto zohledňuje rovněž zvláštní potřeby izolovaných, nejvzdálenějších a jiných regionů nebo ostrovů Společenství.

Prvky a opatření mechanismu:

- získání přehledu o zásahových týmech a dalších silách intervenční podpory, které jsou využitelné v členských státech k asistenčnímu zásahu pro mimořádné události,
- vypracování a provedení výcvikového programu pro zásahové týmy a pomocný zásahový personál a pro experty z týmů pro posuzování nebo koordinaci,
- organizování workshopů, seminářů a pilotních projektů k nejdůležitějším aspektům zásahu,
- sestavování a vysílání posuzovacích nebo koordinačních týmů,
- zřízení a řízení monitorovacího a informačního střediska (MIC), jehož služby, včetně možnosti okamžitého nasazení, budou k dispozici 24 hodin denně,
- vytvoření a řízení společného komunikačního a informačního systému pro případy mimořádných událostí (CECIS) s cílem umožnit komunikaci a sdílet informace mezi MIC a operačními kontaktními místy členských států,
- podpora vývoje systémů detekce a včasného varování pro mimořádné události, na území členských států, ve prospěch rychlé odezvy členských států a Společenství. Zavedení systémů určených na podporu jejich vzájemného propojení a jejich napojení na MIC a CECIS. Zadávání vědeckých studií a posuzování nezbytnosti a proveditelnosti systémů. Návaznost na stávající informační, monitorovací nebo detekční zdroje.
- podporování členských států při získávání přístupu ke zdrojům vybavení a dopravy.

2.3 Kontaktní místo (Contact Point) a jeho informační propojení

Kontaktní místo a jeho informační propojení na MIC (Monitorovací a informační centrum) prostřednictvím CECIS (Společný komunikační a informační systém) a organizačního zabezpečení MIC.

Monitorovací a informační centrum na základě informací z kontaktního místa Komise (Security Office) je schopno reagovat, méně než za hodinu na požadavek států a komunikuje prostřednictvím e-mailů Společného komunikačního a informačního systému. Monitorovací a informační centrum (MIC) je také propojeno se specializovanými sítěmi, jako jsou ECURIE (European Commission Urgent Radiological Information Exchange system) a nebo BCHAT (Direktorátu ochrany spotřebitele a zdraví (Biological or Chemical Attack)).

Na schématu 1. je uveden systém kontaktního místa a jeho informačního propojení na (MIC).

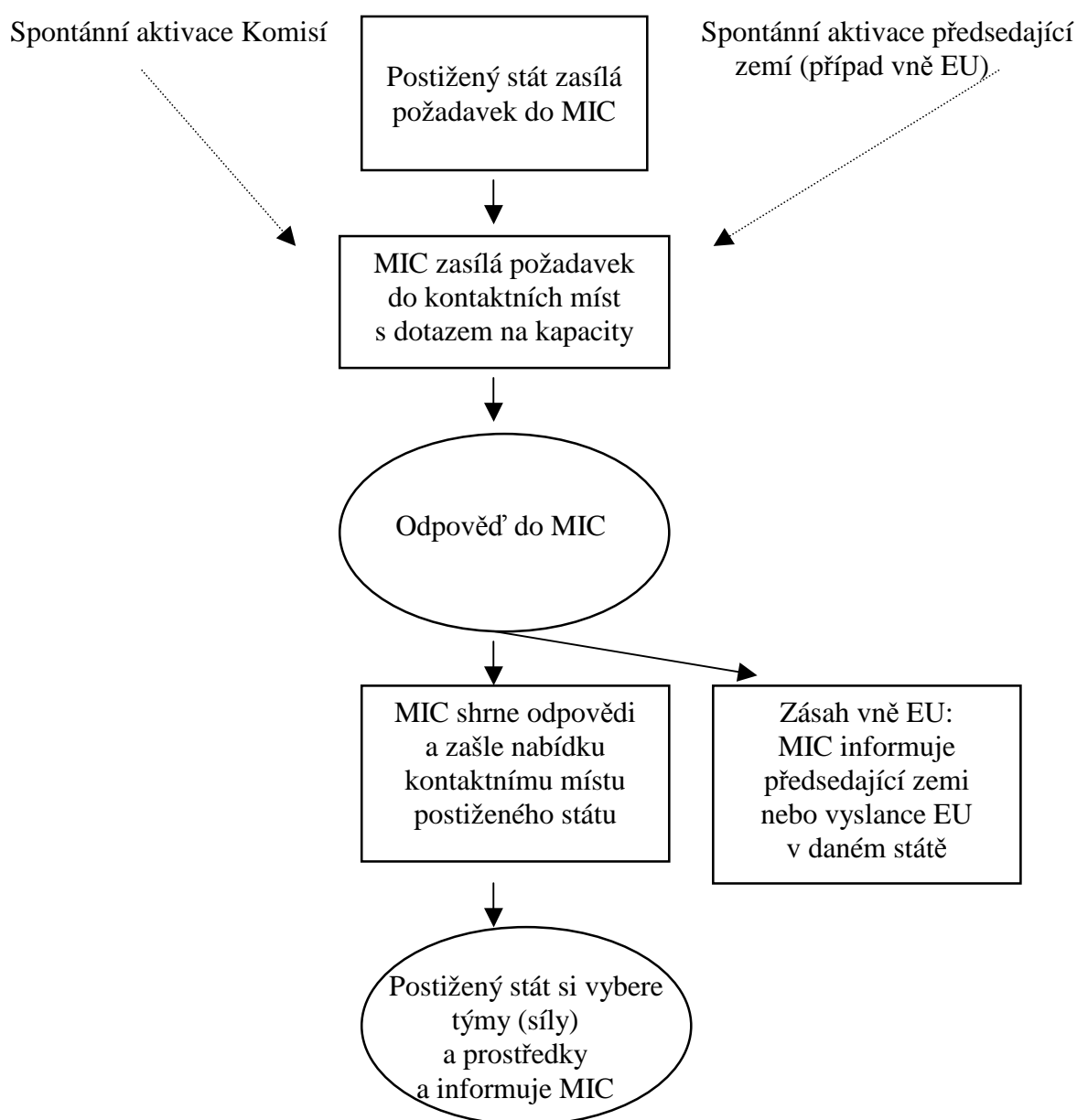

Schéma 1: Systém kontaktního místa a jeho informačního propojení na (MIC).

Důležité je uvést návaznost informačního systému krizového řízení na Společný komunikační a informační systém (CECIS – požadavky databanky). Společný komunikační a informační systém je založen na webplatformě, kde bezpečnost a spolehlivost zaručuje síť TESTA fungující mezi evropskými vládami.

2.4 Příručka pro koordinaci EU při mimořádných událostech a krizích

Příručka obsahuje vnitřní ujednání pro politickou koordinaci v Bruselu v případě závažných mimořádných událostí uvnitř Evropské unie nebo mimo ni [8]. Tato obecná ujednání nezdvojují ani nenahrazují stávající sítě nebo systémy rychlého varování, ale pomohou zajistit lépe koordinovanou reakci EU a řešit případné nedostatky tím, že přispějí ke koordinovaným opatřením nebo rozhodnutím Rady. Nastupující předsednictví budou ve spolupráci se sekretariátem Rady, Komisí a členskými státy aktualizovat příručku na základě zkoušek, které mají být provedeny krátce po přijetí, ale také se budou provádět korekce na základě zkušeností a praxe.

Příručka dále předběžně určuje kontaktní místa v členských státech dostupná 24 hodin denně, 7 dní v týdnu, která by bylo možné mobilizovat v případě koordinovaných teroristických útoků nebo pandemie. Ze střednědobého hlediska je účelem určit příslušná **národní kontaktní místa** pro všechny druhy mimořádných událostí a krizí. **Příručka** navíc obsahuje přehled operačních sítí a podpory pro mimořádné události, které mohou pomoci koordinovat nebo pomáhat členským státům při řešení mimořádných událostí nebo krizí. Rada vyzývá předsednictví, sekretariát Rady a Komisi, aby příručku dále rozvíjely za použití osvědčených postupů v rámci stávajících dvoustranných a vícestranných ujednání a stanovit nedostatky, které je třeba odstranit.

Rada doporučuje členským státům, aby případně zřídily nezbytné vnitřní struktury s cílem zajistit **schopnost rychlé reakce** na všechny žádosti o poskytnutí pomoci v souvislosti se všemi druhy mimořádných událostí nebo krizí. Přitom by členské státy měly z hlediska současných ustanovení zvážit, zda by jediné národní kontaktní místo pro koordinaci všech mimořádných událostí nebo krizí zajistilo vyšší účinnost.

Zdůrazňuje se, že na výše uvedená opatření v oblasti civilní ochrany je třeba nahlížet jako na příspěvek k provádění akčního plánu týkající se mimořádné události „tsunami“, který vyžadoval **rozvoj schopnosti rychlé reakce Evropské unie**. Tato opatření doplňuje pokračující práce na obecném rámci používání vojenských a pronajatých dopravních prostředků členských států a koordinačních nástrojů EBOP na podporu reakce EU v případě katastrof, ale také i **na zlepšení evropské konzulární spolupráce**.

2.5 Přípravenost členských států EU

Členské státy zajišťují v předstihu zásahové týmy nebo moduly ve svých službách, zejména orgány civilní ochrany nebo jiné zásahové služby, které budou k dispozici pro zásah nebo které by mohly být sestaveny ve velmi krátkém časovém horizontu a mohly být vyslány na místo určení přibližně do 12 hodin od obdržení žádosti o poskytnutí pomoci. Přihlížejí k tomu, že složení týmu nebo modulu by mělo záviset na druhu závažné mimořádné události a na zvláštních potřebách s ní spojených. Členské státy vyberou odborníky, kteří mohou být povoláni na místo výskytu mimořádné události jako členové posuzovacího nebo koordinačního týmu.

Státy samostatně pracují **na rozvoji modulů**, zejména pro prioritní potřeby zásahu nebo pro podporu podle mechanismu. To znamená, že jsou:

- vytvořeny ze zdrojů jednoho nebo více států, které se účastní mechanismu,
- schopny plnit úkoly v oblastech odezvy na krizové situace,
- schopny plnit úkoly podle mezinárodních pokynů, a proto mohou:
 - být nasazeny ve velmi krátkém časovém horizontu od žádosti o poskytnutí pomoci,
 - pracovat soběstačně a nezávisle po určitou dobu, pokud to vyžadují okolnosti na místě,
 - být interoperabilní s jinými moduly,
 - být podřízeny vedení osoby, která je zodpovědná za jejich činnost,
 - kooperovat s jinými subjekty EU nebo mezinárodními institucemi, zejména OSN.

Členské státy jsou připraveny ke zvážení možnosti poskytovat podle potřeb vývoje mimořádné události další formy podpory. Mohou zajistit služby (například specializovaný personál a vybavení k řešení specifických mimořádných událostí), a možnost využít zdroje, které mohou být poskytnuty nevládními organizacemi a dalšími zúčastněnými subjekty.

Připravené státy EU mohou s výhradou odpovídajících bezpečnostních omezení, poskytnout informace o existujících vojenských prostředcích a schopnostech, které mohou být využity jako poslední možnost při pomoci poskytované pro civilní ochranu prostřednictvím mechanismu (např. dopravní, logistická nebo zdravotnická podpora). Dále stanoví **kontaktní místa** a uvědomí o nich Evropskou Komisi.

2.6 Úkoly Evropské Komise v Mechanismu

Evropská Komise plní v Mechanismu následující úkoly:

- zřizuje a řídí MIC;
- vytváří a řídí CECIS (společný komunikační a informační systém pro případy mimořádných událostí);
- zajišťuje co nejrychlejší mobilizaci a vyslání malých týmů odborníků pro:
 - posouzení potřeb civilní ochrany státu, který požádal o poskytnutí pomoci, s využitím mechanismu,
 - usnadnění koordinace asistenčních operací na místě události podle aktuální potřeby a pro udržování kontaktů s příslušnými orgány státu, který požádal o poskytnutí pomoci, je-li to nezbytné a vhodné,
- vypracovává **výcvikový program**, zaměřený na zlepšení koordinace asistenčního zásahu v oblasti civilní ochrany. Toho lze dosáhnout zajištěním kompatibility a doplňkovosti jednotlivých zásahových týmů a modulů civilní ochrany nebo v případě potřeby další zásahové pomoci a zvyšováním odborné způsobilosti různě zaměřených odborníků. Program by měl zahrnovat společné kurzy, společná cvičení a výměnný systém, v jehož rámci mohou být jednotlivci dočasně vysláni do jiných členských států,
- shromažďuje a shrnuje v případě závažné mimořádné události informace o schopnostech členských států udržovat výrobu protilátek a očkovacích látek nebo jiných nezbytných zdravotnických prostředků. Dále informuje o zásobách využitelných při zásahu,
- vypracovává program vycházející ze zkušeností získaných při zásazích vedených v rámci mechanismu a prostřednictvím informačního systému tyto zkušenosti šíří dál,
- podněcuje a podporuje zavádění a využívání nových technologií pro účely mechanismu,
- zajišťuje možnost poskytovat základní logistickou podporu odborníkům na posuzování nebo koordinaci,
- přijímá veškerá jiná podpůrná a doplňková opatření, která jsou nezbytná v rámci mechanismu, jak je uvedeno v článku 4 rozhodnutí 2007/162/ES, Euratom.

2.7 Odezva při výskytu mimořádné události

Při výskytu nebo bezprostředním nebezpečí **závažné mimořádné události** uvnitř Společenství, která má nebo může mít přeshraniční účinky, je členský stát, na jehož území se mimořádná událost vyskytne, povinen bez prodlení tuto událost **ohlásit Komisi a ohroženým členským státům**.

Jestliže událost vede k „Žádosti o poskytnutí pomoci“ od jednoho nebo více členských států, uplatňuje ji členský stát prostřednictvím MIC, aby se Komise mohla rychleji rozhodnout o varovné informaci směrem k ostatním členským státům a mohla aktivovat příslušné služby. Vyskytne-li se závažná mimořádná událost ve Společenství, požádá členský stát prostřednictvím MIC nebo přímým oslovením dalších členských států o poskytnutí pomoci. Žádost je formulována co nejkonkrétnějším způsobem.

Činnost MIC:

- odešle žádost kontaktním místům ostatních členských států;
- zahájení mobilizace záchranných týmů, odborníků, modulů a další zásahové pomoci;
- shromáždí ověřené informace o mimořádné události a jejich rozeslání členským státům.

Činnost členského státu, jemuž je určena žádost o poskytnutí pomoci neprodleně určí, zda je schopen požadovanou pomoc poskytnout, uvědomí o svém rozhodnutí žádající stát prostřednictvím MIC, nebo přímo. Dále uvede rozsah a podmínky pomoci, kterou je schopen poskytnout. Pokud členský stát uvědomí žádající členský stát přímo, informuje zároveň odpovídajícím způsobem i MIC, který informuje členské státy.

Žádající členský stát je odpovědný za řízení asistenčních zásahů. Orgány stanoví obecné zásady a v případě potřeby vymezí hranice pro plnění úkolů svěřených zásahovým týmům nebo modulům civilní ochrany. O podrobnostech způsobu plnění uvedených úkolů rozhoduje odpovědná osoba pověřená členským státem, který pomoc poskytuje. Pokud žádající stát požádá zásahové týmy, aby řídily zásah jeho jménem, snaží se týmy vyslané jednotlivými členskými státy a týmy Společenství o koordinaci svých zásahů. Pokud jsou vyslány posuzovací nebo koordinační týmy, napomáhají koordinaci jednotlivých zásahových týmů a udržují spojení s příslušnými orgány žádajícího členského státu.

Jestliže je žadatel vně Společenství, lze rovněž na základě žádosti použít článek 7 ohledně asistenčních zásahů v oblasti civilní ochrany vně Společenství.

Takové zásahy se provádějí formou autonomního asistenčního zásahu nebo jako součást zásahu vedeného mezinárodní organizací.

Členský stát pověřený předsednictvím Rady Evropské unie zajišťuje celkovou koordinaci asistenčních zásahů v oblasti civilní ochrany, byla-li žádost uplatněna cestou MIC a zároveň respektuje operační a koordinační úlohu Komise.

Orgány předsedajícího státu EU se soustředí zejména na:

- posouzení vhodnosti využití Mechanismu jako nástroje k usnadnění a podpoře řešení krizových stavů;
- navázání vztahů s postiženou třetí zemí na politické úrovni a udržování spojení ve všech fázích mimořádné události v souvislosti s celkovým politickým a strategickým rámcem pro asistenční zásah.

V případě potřeby může předsedající stát požádat jiný členský stát, aby úplně nebo částečně převzal odpovědnost za politickou a strategickou koordinaci, nebo může požádat Komisi, aby tuto koordinaci podpořila.

Operační koordinaci uskutečňuje Komise prostřednictvím předsedajícího státu na úrovni politické a strategické koordinace. **Operační koordinace zahrnuje podle potřeby následující činnosti:**

- **udržování nepřetržitého dialogu s kontaktními místy členských států**, aby bylo možné prostřednictvím mechanismu zajistit účinný a soudržný příspěvek evropské civilní ochrany k celkovému záchrannému úsilí, zejména:
 - okamžité informování členských států o úplných žádostech o poskytnutí pomoci,
 - vyslání posuzovacích nebo koordinačních týmů na místo, aby posoudily situaci a potřeby nebo usnadnily operační koordinaci na místě v rámci pomoci poskytované prostřednictvím mechanismu,
 - posuzování potřeb ve spolupráci s posuzovacími nebo koordinačními týmy a dalšími subjekty, včetně ostatních služeb EU,
 - sdílení souvisejících posouzení a analýz se všemi příslušnými subjekty,
 - poskytování přehledu pomoci nabízené členskými státy a z jiných zdrojů,
 - poradenství ohledně potřebného druhu pomoci, aby bylo možné zajistit, že pomoc poskytnutá v oblasti civilní ochrany je v souladu s posouzením potřeb,
 - pomoc při překonávání praktických obtíží spojených s poskytováním pomoci v oblastech označených jako tranzit nebo clo,
- **spolupráce s postiženou třetí zemí** na technických podrobnostech, jako jsou například přesné potřeby pro poskytnutí pomoci, přijímání nabídek a praktická opatření pro přijetí a rozdělení pomoci na místě,
- **udržování spojení nebo spolupráce s Úřadem OSN pro koordinaci humanitární pomoci (UN OCHA)**, pokud je přítomen, a s ostatními případnými aktéry, s cílem přispět k celkovému záchrannému úsilí, aby se maximalizovala součinnost, hledala doplňkovost a předcházelo zdvojování a mezerám,
- **udržování spojení** se všemi případnými subjekty, zejména v závěrečné fázi asistenčních zásahů na základě mechanismu, aby se usnadnilo bezproblémové předání,

- Komise případně může se souhlasem předsedajícího státu v konkrétních případech vykonávat dodatečné operační úkoly.

Komise může v úzké spolupráci s předsedajícím státem jmenovat posuzovací nebo koordinační týmy. Tyto týmy se skládají z odborníků a vedoucího týmu, kterého pro konkrétní případy stanoví členské státy. Komise vybírá **odborníky** a vedoucího tohoto týmu na základě jejich kvalifikace a zkušeností, včetně úrovně provedené přípravy mechanismu. Dále dává zřetel na předchozí zkušenosti z misí uskutečněných na základě mechanismu a jiné mezinárodní záchranné práce. Výběr je také založen na jiných kritériích, včetně jazykových dovedností, aby se zajistilo, že tým jako celek má k dispozici schopnosti nutné pro konkrétní situaci.

MIC udržuje úzké styky s posuzovacími a koordinačními týmy a poskytuje jim podporu a poradenství. Předsednický stát a Komise zajišťují úzkou spolupráci a udržují nepřetržitý dialog ve všech fázích mimořádné události v souvislosti se zásahem.

Operační koordinace může být součástí celkové koordinace zajišťované v případě jeho účasti Úřadem OSN pro koordinaci humanitární pomoci a respektuje jeho vedoucí úlohu. Koordinaci zajišťovanou mechanismem nejsou dotčeny dvoustranné kontakty mezi podílejícími se členskými státy a postiženou zemí ani spolupráce mezi členskými státy a OSN. Tyto dvoustranné kontakty mohou být rovněž využity jako příspěvek ke koordinaci prostřednictvím mechanismu.

O součinnost a doplňkovým nástrojem se usiluje i jinými nástroji Unie nebo Společenství. Komise zejména zajistí doplňkovost a soudržnost činností v rámci mechanismu a činností financovaných na základě nařízení (ES) č. 1257/96.

V případě závažné mimořádné události mimo Společenství by mělo být možné využít vojenské prostředky a schopnosti dostupné pro podporu civilní ochrany v souladu se zásadami příslušných pokynů OSN.

Koordinační úlohou vyplývající z předsednictví a Komise nejsou dotčeny pravomoci členských států ani odpovědnost za jejich týmy, moduly a jinou podporu, včetně vojenských prostředků a dovedností. Předsednictví a Komise nedávají příkazy týmům členských států, modulům a jiné podpoře, které jsou nasazeny dobrovolně v souladu s koordinací na úrovni ústředí a na místě zásahu.

S cílem umožnit uvedenou koordinaci a zajistit komplexní příspěvek k celkovému záchrannému úsilí je doporučeno aby:

- všechny členské státy, které poskytují pomoc v oblasti civilní ochrany v reakci na žádost rozšířenou prostřednictvím MIC, monitorovací a informační středisko podrobně informují o své činnosti
- týmy a moduly členských států, které se na místě podílejí na zásahu prostřednictvím mechanismu, udržují úzké spojení s posuzovacími nebo koordinačními týmy MIC na místě zásahu.

2.8 Dílčí závěr

Možnost zapojit se do mechanismu mají kandidátské země. Na činnostech v rámci mechanismu mohou spolupracovat i další třetí země a mezinárodní nebo regionální organizace, pokud to umožňují dohody mezi těmito třetími zeměmi nebo organizacemi a Společenstvím. Pro účely použití tohoto rozhodnutí určí členské státy příslušné orgány a uvědomí o nich Komisi.

Evropská komise postupně stanoví prováděcí pravidla, které se týkají zejména:

- prostředků využitelných pro asistenční zásah,
- monitorovacího a informačního střediska,
- komunikačního a informačního systému pro případy mimořádných událostí,
- týmů odpovědných za posuzování nebo koordinaci v místě zásahu, včetně kritérií pro výběr odborníků;
 - výcvikového programu,
 - modulů,
 - systémů detekce a včasného varování,
 - údajů o zdravotnických prostředcích,
 - zásahu v rámci Společenství a zásahu vně společenství.

3 FINANČNÍ NÁSTROJ PRO CIVILNÍ OCHRANU

3.1 Zřízení finančního nástroje pro civilní ochranu

Finanční nástroj pro civilní ochranu byl zřízený rozhodnutím Rady 2007/162/ES (Evropské Společenství), Euratom dne 5. března 2007. Za moduly civilní ochrany odpovídá na Evropské úrovni Generální ředitelství pro životní prostředí. Je nástrojem na podporu úsilí členských států při odezvě na závažné mimořádné události a na podporu zesílené spolupráce mezi členskými státy v oblasti civilní ochrany. Vztahuje se na období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013. Finanční nástroj se vytváří na jednání Rady EU prostřednictvím pracovní skupiny pro civilní ochranu ve spolupráci s Komisí a s Generálním sekretariátem Rady. Na jeho základě může být poskytována finanční pomoc jako příspěvek ke zlepšení účinnosti odezvy na závažné mimořádné události a k posílení opatření prevence a připravenosti na všechny druhy mimořádných událostí.

Finanční nástroj zajistí zřetelné vyjádření evropské solidarity vůči zemím postiženým závažnými mimořádnými událostmi tím, že usnadní poskytování pomoci prostřednictvím mobilizace zásahových prostředků členských států.

Mechanismus Společenství by měl být podpořen účinným a integrovaným systémem detekce a včasného varování, který může členské státy a Společenství varovat před mimořádnými událostmi nebo hrožícími pohromami, které by mohly zasáhnout území členských států. I když by rozhodnutí o vytvoření takových systémů mělo být učiněno na základě jiných zvláštních nástrojů, finanční nástroj by měl přispět k vytvoření takových systémů určením toho, co je potřebné, a zajištěním vzájemného propojení těchto systémů a jejich napojení na **mechanismus**. Jakmile budou tyto systémy zavedené, mechanismus by je měl plně využívat a měl by přispívat k jejich rozvoji všemi prostředky, které jsou mimo jiné dostupné podle tohoto rozhodnutí.

Komise by měla poskytovat odborníkům na vyhodnocování nebo koordinaci, které vysílá, odpovídající logistickou podporu. **Členské státy** odpovídají za poskytnutí vybavení a dopravy pro pomoc v oblasti civilní ochrany, kterou nabízejí v rámci mechanismu. Členské státy by měly také poskytovat zásahovým týmům a jednotkám, které vysílají, odpovídající logistickou podporu.

Zadávání veřejných zakázek a udělování grantů v rámci finančního nástroje by mělo být prováděno v souladu s nařízením Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 ze dne 25. června 2002 [10], kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství (dále jen finanční nařízení). Vzhledem ke zvláštní povaze akcí v oblasti civilní ochrany je vhodné stanovit, že finanční pomoc lze poskytovat i fyzickým osobám. Je také důležité, aby byla dodržována pravidla uvedeného nařízení, zejména pokud jde o stanovené zásady hospodárnosti, účinnosti a účelnosti.

Pokud mechanismus reaguje na žádost o pomoc mimo Společenství v rámci celkové humanitární odezvy Společenství, je důležité, aby se akce podle tohoto rozhodnutí a činnosti financované na základě nařízení (ES) č. 1257/96 navzájem doplňovaly a byly soudržné. Je důležité, aby se akce podle tohoto rozhodnutí řídily humanitárními zásadami stanovenými uvedeným nařízením. Je položen důraz, aby tyto akce byly v souladu s obecným pravidlem civilní ochrany (tzn. nediskriminační, nezávislé, nestranné a v souladu s potřebami a zájmy obětí).

Pro zlepšení schopnosti Komise sledovat provádění tohoto rozhodnutí by mělo být možné financovat z podnětu Komise výdaje spojené se sledováním, kontrolou, auditem a vyhodnocováním tohoto provádění. Mělo by se vhodným způsobem zajistit náležité sledování provádění akcí, na které je na základě nástroje poskytována finanční pomoc.

Je doporučeno přijmout vhodná opatření k předcházení nesrovnalostem a podvodům a měly by být učiněny nezbytné kroky k získání zpět ztracených, neoprávněně vyplacených nebo nesprávně použitých finančních prostředků v souladu s nařízením Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství, nařízením Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ze dne 11. listopadu 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným nesrovnalostem a nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 ze dne 25. května 1999 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF).

3.2 Předmět finančního nástroje

Tímto rozhodnutím se zřizuje finanční nástroj pro civilní ochranu (dále jen nástroj) na podporu a doplnění úsilí členských států chránit, a to především obyvatelstvo, ale také životní prostředí a majetek včetně kulturního dědictví. A to v případě přírodních nebo člověkem způsobených pohrom, teroristických činů a technologických, radiologických nebo ekologických havárií a na podporu zesílené spolupráce mezi členskými státy v oblasti civilní ochrany. Nástroj se vztahuje na období od **1. ledna 2007 do 31. prosince 2013**.

Pravidla poskytování finanční pomoci pro:

- akce v oblasti mechanismu Společenství na podporu zesílené spolupráce při asistenčních zásazích v oblasti civilní ochrany (dále jen mechanismus),
- opatření k předcházení nebo snížení účinků mimořádné události,
- akce určené k posílení připravenosti Společenství reagovat na mimořádné události, včetně akcí pro zvyšování informovanosti občanů EU.

Toto rozhodnutí rovněž stanoví zvláštní ustanovení pro financování určitých dopravních zdrojů v případě závažné mimořádné události k usnadnění rychlé a účinné odezvy na takovou událost.

3.3 Oblast působnosti

Tyto činnosti se vztahují na akce zaměřené na poskytnutí pomoci v odezvě na okamžité následky závažné mimořádné události bez ohledu na její povahu, včetně reakce na mimořádné události havarijního znečištění moře prostřednictvím mechanismu, uvnitř nebo vně Společenství, je-li podána žádost o poskytnutí pomoci v souladu s mechanismem.

Toto rozhodnutí se nepoužije na:

- akce spadající do oblasti působnosti nařízení (ES) č. 1717/2006,
- akce a opatření spadající do oblasti působnosti právních předpisů Společenství o akčních programech Společenství v oblasti zdraví,

- akce a opatření spadající do oblasti působnosti rozhodnutí č. 1926/2006/ES,
- akce spadající do oblasti působnosti rozhodnutí 2007/124/ES, Euratom,
- akce spadající do oblasti působnosti nařízení (ES) č. 1257/96,
- akce spadající do oblasti působnosti nařízení (ES) č. 1406/2002.

3.4 Způsobilé akce a kritéria

Pro finanční pomoc na základě nástroje jsou v oblasti prevence a připravenosti způsobilé tyto akce:

- studie, průzkumy, modelování a vytváření jasných scénářů s cílem,
- usnadnit sdílení znalostí, osvědčených postupů a informací,
- posílit prevenci, připravenost a účinnou odezvu,
- odborná příprava, cvičení, semináře, výměna zaměstnanců a odborníků, vytváření vzdělávacích sítí, demonstrační projekty a převod technologií s cílem posílit prevenci, připravenost a účinnou odezvu,
- opatření pro informování a vzdělávání veřejnosti a zvyšování informovanosti a související šíření informací za účelem minimalizace účinků mimořádných událostí na občany EU a za účelem pomoci občanům EU účinněji se chránit před uvedenými riziky,
- zachování funkcí zajišťovaných monitorovacím a informačním střediskem mechanismu (MIC) s cílem usnadnit rychlou odezvu při závažné mimořádné události,
- přispívání k vývoji systémů detekce a včasného varování pro mimořádné události, které mohou postihnout území členských států, s cílem umožnit rychlou odezvu **členských států a Společenství**,
- vytvoření a údržba bezpečného společného komunikačního a informačního systému pro případy mimořádných událostí (CECIS) a nástrojů umožňujících komunikaci a sdílení informací mezi MIC a kontaktními místy členských států a jiných účastníků v rámci mechanismu,
- vytvoření programu na vyhodnocení zkušeností získaných ze zásahů a cvičení v rámci mechanismu.

Pro finanční pomoc na základě nástroje jsou v oblasti odezvy v rámci mechanismu způsobilé tyto akce:

- vysílání odborníků na vyhodnocování a koordinaci spolu s jejich podpůrným vybavením, zejména komunikačními nástroji, s cílem usnadnit poskytování pomoci a spolupráci s jinými zúčastněnými subjekty,
- podpora členských států v získání přístupu ke zdrojům vybavení a dopravy,

- poskytováním a sdílením informací o zdrojích vybavení a dopravy, které mohou poskytnout členské státy, s cílem usnadnit společné využívání takových zdrojů vybavení nebo dopravy,
- pomáháním členským státům určit dopravní zdroje, které mohou být dostupné z jiných zdrojů včetně obchodního trhu, a usnadnit přístup k nim,
- pomáháním členským státům určit vybavení, které může být dostupné z jiných zdrojů včetně obchodního trhu.

Členské státy **žadající o finanční podporu** na dopravu jejich pomoci nahradí nejméně **50 %** obdržných finančních prostředků Společenství nejpozději do **180 dnů** po zásahu.

Jakékoliv financování poskytnuté na základě nástroje nemá vliv na odpovědnost členských států za ochranu obyvatelstva, majetku a životního prostředí na svém území před pohromami a nezbavuje členské státy povinnosti vybavit své systémy civilní ochrany dostatečnými kapacitami, aby tyto systémy byly schopné odpovídajícím způsobem zvládnout pohromy takového rozsahu a povahy, které je možné důvodně očekávat a na něž je možné se preventivně připravit.

3.5 Příjemci - Druhy finančních opatření a prováděcí postupy

Finanční pomoc na základě nástroje lze poskytnout fyzickým nebo právnickým osobám, ať již se řídí právem soukromým nebo veřejným. Komise provádí finanční pomoc **Společenství** v souladu s finančním nařízením.

Finanční pomoc na základě nástroje může mít podobu grantů nebo veřejných zakázek, udělovaných a zadávaných v souladu s finančním nařízením. V případě grantů přijme Komise roční pracovní programy, v nichž upřesní cíle, plán výzvy nebo výzev k předkládání návrhů, dotyčnou orientační částku, maximální výši finančního opatření a očekávané výsledky.

U **veřejných zakázek** se do ročních pracovních programů zahrnou smlouvy včetně rámcových smluv pro účely mobilizace nezbytných prostředků **k provedení akce rychlé odezvy**. Komise plní rozpočet nástroje na centralizovaném základě přímo svými útvary v souladu s čl. 53 odst. 2 finančního nařízení.

3.6 Zastupitelnost a soudržnost akcí Evropského Společenství

Akce, na které je poskytována finanční pomoc na základě nástroje, neobdrží pomoc z jiných finančních nástrojů Společenství. Komise zajistí, aby jí žadatelé o finanční pomoc na základě nástroje a příjemci takové pomoci poskytli informace o finanční pomoci obdržené z jiných zdrojů, včetně souhrnného rozpočtu Evropské unie, a informace o podaných žádostech o obdržení takové pomoci.

Usiluje se o součinnost a doplňkovost s dalšími nástroji Unie nebo Společenství. V případě odezvy ve třetích zemích zajistí Komise doplňkovost a soudržnost akcí financovaných na základě nástroje a akcí financovaných na základě nařízení (ES) č. 1257/96.

Přispívá-li pomoc v rámci mechanismu k širší humanitární odezvě Společenství, musí být akce, na něž je poskytována finanční pomoc na základě nástroje, v souladu s humanitárními zásadami uvedenými v nařízení (ES) č. 1257/96.

Komise v případě zásahů ve třetích zemích zajistí, aby akce financované Společenstvím byly koordinovány a byly soudržné s akcemi mezinárodních organizací a agentur, zejména uvedených, které jsou součástí systému **Organizace spojených národů**.

3.7 Dohled a finanční kontrola

Komise zajistí, aby **smlouvy a granty** vyplývající z provádění nástroje stanovily zejména dohled a finanční kontrolu ze strany Komise (nebo kteréhokoliv jí pověřeného zástupce), které budou v případě potřeby prováděny přímo na místě, včetně namátkových kontrol a budou uskutečňovány i audity Účetního dvora.

Uvedený orgán zajistí, aby příjemce finanční pomoci uchovával k dispozici Komisi **po dobu pěti let od uskutečnění poslední platby** jakékoliv akce a souhrnné podklady týkající se výdajů na danou událost. Komise uskuteční, aby byly podniknuty všechny nezbytné postupy v zájmu ověření, že financované akce jsou prováděny řádně a v souladu s ustanoveními tohoto rozhodnutí a finančního nařízení.

3.8 Ochrana finančních zájmů společenství

Komise zajistí, aby v případě provádění akcí financovaných na základě nástroje byly chráněny finanční zájmy Společenství uplatňováním opatření pro předcházení podvodům, korupci a jiným nedovoleným činnostem, a to pomocí účinných kontrol a získáním zpět neoprávněně vyplacených částek a v případě, že budou zjištěny nesrovnalosti, prostřednictvím účinných, přiměřených a odrazujících sankcí v souladu s nařízeními (ES, Euratom) č. 2988/95, (Euratom, ES) č. 2185/96 a (ES) č. 1073/1999.

Pokud jde o akce Společenství financované na základě nástroje, použijí se nařízení (ES, Euratom) č. 2988/95 a (Euratom, ES) č. 2185/96 v případě jakéhokoliv porušení právních předpisů Společenství, včetně nesplněné smluvní povinnosti stanovené na základě nástroje, vyplývajících z jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu, v důsledku kterého je nebo by mohl být z důvodu neoprávněného výdaje poškozen **souhrnný rozpočet Evropské Unie** nebo rozpočty jí spravované.

Komise zajistí, aby částka finanční pomoci poskytnutá na akci byla snížena, pozastavena nebo získána zpět, pokud shledá nesrovnalosti, včetně nesouladu s ustanoveními tohoto rozhodnutí nebo samostatného rozhodnutí nebo smlouvy o udělení finanční podpory, nebo pokud bude dokázáno, že nebyla Komise předem písemně požádána o schválení a přesto byla akce pozměněna způsobem, který je v rozporu s povahou nebo prováděcími podmínkami projektu.

Pokud nebyly dodrženy lhůty nebo z důvodu pokroku učiněného při provádění akce opravňuje pouze k části přidělené finanční pomoci, Komise nařídí, aby byl příjemce požádán o předložení svého vyjádření ve stanovené lhůtě.

Komise požádá o vrácení neoprávněně vyplacené částky, a to včetně úroků z částek, které nebyly vráceny v přiměřené době za podmínek stanovených ve finančním nařízení.

3.9 Rozpočtové zdroje

Finanční referenční částka pro provádění nástroje na období let 2007 až 2013 se stanoví na **189 800 000 EUR** v běžných cenách. Roční prostředky schválí rozpočtový orgán v mezích finančního rámce. Částka 133 800 000 EUR v běžných cenách pochází z položky 3B

- „Občanství“ finančního rámce a částka 56 000 000 EUR v běžných cenách z položky 4 - „EU jako globální partner“.

3.10 Kontrolní opatření

Akce financované na základě nástroje se pravidelně monitorují, aby bylo sledováno jejich provádění.

Je-li to s ohledem na závěry finančního nástroje pro CO nezbytné:

- může Komise případně předložit návrh na přezkum příslušných ustanovení,
- může Rada vyzvat Komisi, aby předložila návrh za účelem přijetí případných vhodných změn těchto ustanovení do 30. června 2009.

4 MODULY CIVILNÍ OCHRANY

4.1 Účel modulu civilní ochrany

Moduly civilní ochrany vytvořené z vnitrostátních zdrojů jednoho nebo více členských států na základě dobrovolnosti představují příspěvek ke schopnosti rychlé reakce civilní ochrany, kterou požadovala Evropská rada a Evropský parlament. Aby byly moduly civilní ochrany schopny přispět k reakci na závažné mimořádné události, jejich hlavní vlastnosti by měly splňovat určité obecné požadavky [5].

Moduly civilní ochrany by měly být schopny po určitou stanovenou dobu pracovat **soběstačně**. Proto je nutné stanovit obecné požadavky na soběstačnost.

Na úrovni Společenství a v rovině zúčastněných členských států je potřebné učinit opatření **ke zvýšení interoperability modulů civilní ochrany**, zejména pokud jde o vzdělávání a cvičení. Opatření stanovená tímto rozhodnutím jsou v souladu se stanoviskem výboru pro civilní ochranu. V návaznosti jsou uvedeny **evropské moduly civilní ochrany a obecné požadavky na týmy pro technickou pomoc** [11].

4.2 Seznam obecných požadavků na evropské moduly civilní ochrany

MODUL 1. Vysokokapacitní odčerpávání

Úkoly:

- provádět odčerpávání:
 - v zaplavených oblastech;
 - na pomoc s dodáváním vody pro hašení požárů.

Kapacity:

- provádět odčerpávání pomocí mobilních středně a vysokokapacitních čerpadel, která:
 - mají celkovou kapacitu nejméně 1 000 m³/hodinu a při snížené kapacitě jsou schopna odčerpávat z výškového rozdílu 40 metrů.
- způsobilost pro:
 - práci v těžko přístupných oblastech a terénu;
 - odčerpávání znečištěné vody, která obsahuje maximálně 5 % pevných částic o velikosti do 40 mm;
 - odčerpávání vody o teplotě do 40 °C při delším provozu;
 - dodávání vody na vzdálenost 1 000 metrů.

Hlavní složky:

- středně a vysokokapacitní čerpadla;
- hadice a spojky odpovídající různým standardům včetně standardu Storz;
- dostatečný personál ke splnění úkolu, v případě nutnosti k jeho nepřetržitému plnění.

Nasazení:

- připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci;
- způsobilost pro nasazení na období až 21 dní.

MODUL 2. Čistění vody**Úkoly:**

- zajišťovat pitnou vodu z povrchových zdrojů za použití platných norem a minimálně na úrovni norem WHO;
- provádět kontrolu kvality vody v místě jejího výtoku z čistícího zařízení.

Kapacity:

- vyčištění 225 000 litrů vody za den;
- skladovací kapacita odpovídající produkci za půl dne.

Hlavní složky:

- mobilní čistička vody;
- mobilní cisterna na vodu;
- mobilní polní laboratoř;
- spojky odpovídající různým standardům včetně standardu Storz;
- dostatečný personál ke splnění úkolu, v případě nutnosti k jeho nepřetržitému plnění.

Nasazení:

- připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci;
- způsobilost pro nasazení na období až 12 týdnů.

MODUL 3. Vyhledávání a záchranné práce ve městech ve středně těžkých podmínkách**Úkoly:**

- vyhledávat, lokalizovat a zachraňovat oběti¹ nacházející se pod troskami (například po zřícení budov nebo při dopravních nehodách);
- v případě nutnosti poskytovat první pomoc pro záchranu života až do předání k dalšímu ošetření.

Kapacity:

- modul by měl být způsobilý k provádění níže uvedených činností s přihlédnutím k mezinárodně uznávaným zásadám, např. k zásadám INSARAG:
 - vyhledávání s pomocí vyhledávacích psů a/nebo vyhledávací techniky;
 - záchrana včetně vyzvednutí;
 - prořezávání betonu;

¹ Oběti při životě.

- záchrana s využitím lan;
 - základní stavba vzpěr;
 - odhalování a izolace nebezpečných materiálů²,
 - pokročilá resuscitace³,
- způsobilost pracovat na jednom místě 24 hodin denně po dobu 7 dnů.

Hlavní složky:

- řízení (velení, styk/koordinace, plánování, média/podávání zpráv, posouzení/analýza, bezpečnost/ochrana);
- vyhledávání (s pomocí techniky a/nebo psů, odhalování nebezpečných materiálů, izolace nebezpečných materiálů);
- záchrana (vniknutí a průlom, prořezávání, vyzvednutí a přesun, stavba vzpěr, záchrana s využitím lan);
- lékařská pomoc včetně péče o pacienty, personál týmu a vyhledávací psy.

Nasazení:

- schopnost zásahu v postižené zemi do 32 hodin.

MODUL 4. Vyhledávání a záchranné práce ve městech v těžkých podmínkách

Úkoly:

- vyhledávat, lokalizovat a zachraňovat oběti⁴ nacházející se pod troskami (např. po zřícení budov nebo při dopravních nehodách);
- v případě nutnosti poskytovat první pomoc pro záchranu života až do předání k dalšímu ošetření.

Kapacity:

- modul by měl být způsobilý k provádění níže uvedených činností s přihlédnutím k mezinárodně uznávaným zásadám, např. k zásadám INSARAG:
 - vyhledávání s pomocí vyhledávacích psů a vyhledávací techniky;
 - záchrana včetně vyzvednutí těžkých nákladů;
 - prořezávání železobetonu a ocelových konstrukcí;
 - záchrana s využitím lan;
 - pokročilá stavba vzpěr;
 - odhalování a izolace nebezpečných materiálů;
 - pokročilá resuscitace⁵;
- způsobilost pracovat na více místech 24 hodin denně po dobu 10 dnů.

² Jedná se o základní kapacitu, rozšířené kapacity jsou zahrnuty v modulu, chemická, biologická, radiologická a jaderná detekce a odběr vzorků.

³ Péče o pacienta (první pomoc a lékařská stabilizace) od příchodu k oběti do předání oběti.

⁴ Oběti při životě.

⁵ Péče o pacienta (první pomoc a lékařská stabilizace) od příchodu k oběti do předání oběti.

Hlavní složky:

- řízení (velení, styk/koordinace, plánování, média/podávání zpráv, posouzení/analýza, bezpečnost / ochrana);
- vyhledávání (s pomocí techniky, s pomocí psů, odhalování nebezpečných materiálů, izolace nebezpečných materiálů);
- záchrana (vniknutí a průlom, prořezávání, vyzvednutí a přesun, stavba vzpěr, záchrana s využitím lan);
- lékařská pomoc včetně péče o pacienty, personál týmu a vyhledávací psy⁶.

Nasazení:

- schopnost zásahu v postižené zemi do 48 hodin.

MODUL 5. Modul pro letecké hašení lesních požárů s pomocí vrtulníků**Úkoly:**

- přispívat k hašení velkých lesních požárů a požárů porostu prováděním hašení ze vzduchu.

Kapacity:

- tři vrtulníky, každý o kapacitě 1 000 litrů;
- způsobilost k nepřetržitému zásahu.

Hlavní složky:

- tři vrtulníky s posádkou, aby bylo zaručeno, že nejméně dva vrtulníky budou kdykoli schopné zásahu;
- technický personál;
- 4 nádoby na vodu pro hašení nebo 3 Bambi vaky;
- 1 sada nářadí pro údržbu;
- 1 sada náhradních dílů;
- 2 záchranné navijáky;
- vybavení pro komunikaci.

Nasazení:

- připravenost k odletu nejpozději do 3 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci.

⁶ S výhradou lékařských a veterinárních povolení.

MODUL 6. Modul pro letecké hašení lesních požárů s pomocí letadel

Úkoly:

- přispívat k hašení velkých lesních požárů a požárů porostu prováděním hašení ze vzduchu.

Kapacity:

- dvě letadla, každé o kapacitě 3 000 litrů;
- způsobilost k nepřetržitému zásahu.

Hlavní složky:

- dvě letadla;
- tři posádky;
- technický personál;
- sada polní výstroje pro údržbu;
- vybavení pro komunikaci.

Soběstačnost:

- použijí se prvky uvedené v č l. 3b odst. 1 písm. f) až g).

Nasazení:

- připravenost k odletu nejpozději do 3 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci.

MODUL 7. Předsunutá zdravotnická jednotka

Úkoly:

- provádět třídění pacientů na místě pohromy;
- stabilizovat stav pacienta a připravit ho na přesun do nejvhodnějšího zdravotnického zařízení ke konečnému ošetření.

Kapacity:

- roztrždit nejméně 20 pacientů za hodinu;
- zdravotnický tým schopný stabilizovat 50 pacientů za 24 hodin práce rozdělené do dvou směn;
- způsobilost zajistit ošetření 100 pacientů s lehčími zraněními za 24 hodin.

Hlavní složky:

- zdravotnický tým na jednu 12 hodinovou směnu:
 - třídění: 1 zdravotní sestra a/nebo 1 lékař;
 - intenzivní péče: 1 lékař a 1 zdravotní sestra;
 - vážná, ale život neohrožující zranění: 1 lékař a 2 zdravotní sestry;
 - evakuace: 1 zdravotní sestra;
 - specializovaný pomocný personál: 4 osoby;
- stany:
 - stan/stany s propojenými prostory pro třídění, lékařskou péči a evakuaci;
 - stan/stany pro personál;
- velitelské stanoviště;
- skladiště pro zdravotnické a logistické vybavení.

Nasazení:

- připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci;
- schopnost zásahu 1 hodinu po příjezdu na místo.

MODUL 8. Předsunutá zdravotnická jednotka s chirurgií

Úkoly:

- provádět třídění pacientů na místě mimořádné události;
- provádět okamžité chirurgické zákroky pro záchranu života („damage control surgery“);
- stabilizovat stav pacientů a připravit je na přesun do nejvhodnějšího zdravotnického zařízení ke konečnému ošetření.

Kapacity:

- roztrždit nejméně 20 pacientů za hodinu;
- zdravotnický tým schopný stabilizovat 50 pacientů za 24 hodin práce rozdělené do dvou směn;
- chirurgický tým schopný provést „damage control surgery“ u 12 pacientů za 24 hodin práce rozdělené do dvou směn;
- způsobilost zajistit ošetření 100 pacientů s lehčími zraněními za 24 hodin.

Hlavní složky:

- zdravotnický tým na jednu 12 hodinovou směnu:
 - třídění: 1 zdravotní sestra a/nebo 1 lékař;
 - intenzivní péče: 1 lékař a 1 zdravotní sestra;
 - chirurgické zákroky: 3 chirurgové, 2 sálové zdravotní sestry, 1 anesteziolog, 1 anesteziologická sestra;

- vážná, ale život neohrožující zranění: 1 lékař a 2 zdravotní sestry;
- evakuace: 1 zdravotní sestra;
- specializovaný pomocný personál: 4 osoby;
- stany:
 - stan/stany s propojenými prostory pro třídění, lékařskou péči a evakuaci;
 - stan/stany pro chirurgické zákroky;
 - stan/stany pro personál;
- velitelské stanoviště;
- skladiště pro zdravotnické a logistické vybavení.

Nasazení:

- připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci;
- schopnost zásahu 1 hodinu po příjezdu na místo.

MODUL 9. Polní nemocnice

Úkoly:

- provádět počáteční a/nebo navazující ošetření úrazu a lékařskou péči s přihlédnutím k mezinárodně uznávaným zásadám pro nasazení polních nemocnic v cizí zemi, např. k zásadám Světové zdravotnické organizace (WHO) nebo Červeného kříže.

Kapacity:

- 10 lůžek pro pacienty po těžkém úraze s možností tuto kapacitu rozšířit.

Hlavní složky:

- zdravotnický tým pro:
 - třídění;
 - intenzivní péči;
 - chirurgické zákroky;
 - vážná, ale život neohrožující zranění;
 - evakuaci;
 - specializovaný pomocný personál;
 - a součástí týmu je přinejmenším: všeobecný lékař, pohotovostní lékaři, ortoped, pediatr, anesteziolog, farmaceut, porodník, vedoucí lékař, laboratorní technik, radiologický laborant;
- stany:
 - stany vhodné pro lékařské činnosti;
 - stany pro personál;
- velitelské stanoviště;
- skladiště pro zdravotnické a logistické vybavení.

Nasazení:

- připravenost k odjezdu nejpozději 7 dní po obdržení žádosti o poskytnutí pomoci;
- schopnost zásahu na místě 3 hodiny po příjezdu na místo;
- schopnost zásahu po dobu nejméně 15 dnů.

MODUL 10. Letecká evakuace obětí pohromy**Úkoly:**

- přepravovat oběti pohromy do zdravotnických zařízení k lékařskému ošetření.

Kapacity:

- kapacita k přepravě 50 pacientů za 24 hodin;
- způsobilost létat ve dne i v noci.

Hlavní složky:

- vrtulníky/letadla s nosítky.

Nasazení:

- připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci.

MODUL 11. Nouzové dočasné přístřeší**Úkoly:**

- poskytovat nouzové dočasné přístřeší včetně základních služeb, zejména v počátečních fázích mimořádné události, ve spolupráci se stávajícími strukturami, místními orgány a mezinárodními organizacemi až do předání místním orgánům nebo humanitárním organizacím, pokud je využití jeho kapacity nezbytné po delší časový úsek;
- při předání školit příslušný personál (místní a/nebo mezinárodní) před odstraněním modulu.

Kapacity:

- stanový tábor vybavený až pro 250 osob.

Hlavní složky:

- s přihlédnutím k mezinárodně uznávaným zásadám, např. k zásadám SPHERE:
 - stany s vytápěním (pro zimní podmínky) a táborová lůžka se spacími pytlí a/nebo přikrývkami;
 - generátory elektrické energie a osvětlovací zařízení;
 - hygienická zařízení;
 - dodávka pitné vody podle norem WHO;
 - přístřeší pro základní společenské aktivity (možnost rozšíření).

Nasazení:

- připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci;
- obecně by mise měla trvat nejvýše 4 týdny, jinak se, pokud je to nutné, zahájí proces předání.

MODUL 12. Chemická, biologická, radiologická a jaderná detekce a odběr vzorků (CBRN)

Úkoly:

- provádět/potvrzovat počáteční posouzení, včetně:
 - popisu nebezpečí nebo rizika;
 - vymezení zamořené oblasti;
 - posouzení nebo potvrzení již zavedených ochranných opatření.
- provádět odběr vzorků podle příslušných norem;
- označovat zamořenou oblast;
- prognóza situace, sledování, dynamické posouzení rizika včetně doporučení pro varování a jiná opatření;
- přispívat k okamžitému snížení rizika.

Kapacity:

- rozpoznání chemického nebezpečí a detekce radiologického nebezpečí kombinací použití ručního, mobilního a laboratorního zařízení:
 - způsobilost k detekování záření alfa, beta a gama a k rozpoznání běžných izotopů;
 - způsobilost k rozpoznání běžných toxických průmyslových chemických látek a známých bojových látek a, pokud možno, k provádění semikvantitativních analýz;

- způsobilost shromažďovat biologické, chemické a radiologické vzorky, manipulovat s nimi a připravovat je pro další analýzu na jiném místě⁷;
- způsobilost použít vhodný vědecký model pro prognózu rizika a potvrdit tento model na základ průběžného sledování;
- přispívat k okamžitému snížení rizika:
 - tlumením rizika;
 - neutralizací rizika;
 - poskytováním technické pomoci jiným týmům nebo modulům.

Hlavní složky:

- mobilní chemická a radiologická polní laboratoř;
- ruční nebo mobilní zařízení pro detekci;
- polní zařízení k odběru vzorků;
- systémy modelování rozptylu;
- mobilní meteorologická stanice;
- materiál k označování;
- referenční dokumenty a přístup k určeným zdrojům vědeckých poznatků;
- bezpečné uchování vzorků a odpadů;
- zařízení pro dekontaminaci pro personál;
- osobní a ochranné vybavení vhodné k provedení operace v zamořeném prostředí a/nebo v prostředí s nedostatkem kyslíku, popřípadě plynotěsné oděvy;
- poskytnutí technického vybavení pro tlumení rizika a jeho neutralizaci.

Nasazení:

- připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci.

MODUL 13. Vyhledávání a záchranné práce v podmínkách CBRN (chemické, biologické, radiální nebo nukleární ohrožení)

Úkoly:

- specializované vyhledávání a záchranné práce za použití ochranných oděvů.

Kapacity:

- specializované vyhledávání a záchranné práce za použití ochranných oděvů v souladu s požadavky modulů pro vyhledávání a záchranné práce ve městech ve středně těžkých, popřípadě těžkých podmínkách;
- práce tří osob v kritické zóně současně;
- nepřetržité nasazení po dobu 24 hodin.

⁷ Přitom by, pokud možno, mělo být přihlédnuto k důkazním požadavkům státu žádajícího o pomoc.

Hlavní složky:

- materiál k označování;
- bezpečné uchovávání odpadu;
- zařízení pro dekontaminaci pro personál a záchráněné oběti;
- osobní a ochranné vybavení vhodné k provedení vyhledávací a záchranné operace v zamořeném prostředí v souladu s požadavky modulů pro vyhledávání a záchranné práce ve městech ve středně těžkých, popřípadě těžkých podmínkách;
- technické vybavení pro tlumení rizika a jeho neutralizaci.

Nasazení:

- připravenost k odjezdu nejpozději do 12 hodin po přijetí nabídky poskytnutí pomoci.

Obecné požadavky na týmy pro technickou pomoc

Úkoly:

- provádět nebo zařizovat:
 - podpůrné administrativní činnosti;
 - podpůrné činnosti v oblasti telekomunikace;
 - podpůrné činnosti v oblasti zásobování;
 - podpůrné činnosti v oblasti dopravy na místě.

Kapacity:

- schopnost pomáhat posuzovacímu a/nebo koordinačnímu týmu a centru koordinace operací na místě nebo se spojit s modulem civilní ochrany, jak je uvedeno v č l. 3b odst. 2 písm. c).

Hlavní složky:

- níže uvedené podpůrné složky, které umožňují splnění všech úkolů centra koordinace operací na místě, s přihlédnutím k mezinárodně uznávaným zásadám, např. k zásadám OSN:
 - podpůrné administrativní činnosti;
 - vybavení pro podpůrné činnosti v oblasti telekomunikace;
 - vybavení pro podpůrné činnosti v oblasti zásobování;
 - podpůrné činnosti v oblasti dopravy na místě.

Nasazení:

- připravenost k odjezdu nejpozději 12 hodin po obdržení žádosti o poskytnutí pomoci.

4.3 Změna mechanismu upravující vznik modulů civilní ochrany

Komise evropského společenství v návaznosti na Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii s odkazem na rozhodnutí Rady 2007/779/ES, Euratom ze dne 8. listopadu 2007 rozhodla o **vytvoření mechanismu civilní ochrany Společenství** s důrazem na článek 12 uvedeného rozhodnutí. Uvedená rozhodnutí vznikla z následujících důvodů.

Rozhodnutí Komise **2004/277/ES**, Euratom ze dne 29. prosince 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k rozhodnutí Rady 2001/792/ES, Euratom o vytvoření mechanismu Společenství na podporu zesílené spolupráce při asistenčních zásazích v oblasti civilní ochrany, by mělo být změněno tak, aby zahrnovalo prováděcí pravidla týkající se evropské civilní ochrany⁸. Tato pravidla by měla zahrnovat **hlavní vlastnosti modulů civilní ochrany**, jako jsou jejich úkoly, kapacity, složky a doba jejich nasazení, a stanovení vhodného stupně jejich soběstačnosti a interoperability.

Moduly civilní ochrany vytvořené z vnitrostátních zdrojů jednoho nebo více členských států na základě dobrovolnosti představují příspěvek ke schopnosti **rychlé reakce civilní ochrany**, kterou požadovala Evropská rada ve svých závěrech ze zasedání konaného ve dnech 16.-17. června 2005 a Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 13. ledna 2005 o katastrofě způsobené tsunami. Aby byly moduly civilní ochrany schopny přispět k reakci na závažné mimořádné události, jejich hlavní vlastnosti by měly splňovat určité obecné požadavky.

Je konstatováno, že jsou potřebné týmy pro technickou pomoc, které by vykonávaly pomocné práce na místě, a tím pomáhaly posuzovacím nebo koordinačním týmům Společenství v oblastech, kde je třeba zřídit a provozovat kanceláře a telekomunikaci se zajištěním zásobování a přepravy. Pro tento účel je nutné **stanovit obecné požadavky** na týmy pro technickou pomoc. Tyto týmy mohou také přispět ke splnění požadavků na soběstačnost pro moduly civilní ochrany. Souhrnná opatření pro začlenění týmů pro technickou pomoc do modulů civilní ochrany by měla být provedena před předáním obecných informací o modulech evropské Komisi. Moduly civilní ochrany i týmy pro technickou pomoc mohou být sestaveny **ze zdrojů jednoho nebo několika členských států**.

Pokud se **modul civilní ochrany** nebo **tým pro technickou pomoc** skládá z **více než jedné složky**, nasazení uvedeného modulu civilní ochrany nebo týmu pro technickou pomoc může být při zásahu omezeno na složky nutné pro uvedený zásah.

Moduly civilní ochrany by měly být schopny po určitou stanovenou dobu pracovat soběstačně. Proto je nutné stanovit obecné požadavky na soběstačnost, a pokud je to vhodné určit zvláštní požadavky, jejichž funkce se může lišit v závislosti na typu zásahu nebo druhu příslušného modulu.

Pro jednotlivé moduly se použijí tyto prvky soběstačnosti:

- vhodná ochrana před povětrnostními vlivy
- zdroj elektrické energie a světla pokrývající spotřebu operační základny
- hygienická zařízení určená pro personál modulu

⁸ **Definice:** „zásahovými týmy se rozumí lidské a materiální zdroje včetně modulů civilní ochrany vytvořené členskými státy pro zásahy v oblasti civilní ochrany; „týmy pro technickou pomoc“ se rozumí lidské a materiální zdroje vytvořené členskými státy pro vykonávání pomocných prací.

- dostupnost potravin a vody
- zařízení pro skladování a údržbu vybavení modulu
- vyšší a střední zdravotnický personál
- vybavení pro komunikaci s příslušnými partnery
- místní přeprava
- logistika, vybavení a personál, které umožní zřídit operační základnu a zahájit plnění mise okamžitě po příjezdu na místo

Čas, po který musí být na počátku plnění mise zaručena soběstačnost, nesmí být kratší než **96 hodin**. Je možné se poučit z obvyklé praxe členských států a mezinárodních organizací, které mají zkušenosti například z prodloužené doby soběstačnosti v případě modulů vyhledávání ve městech při výskytu mimořádné události a záchranných modulů nebo sdílení úkolů mezi státy nabízející pomoc a zemí žádající pomoc na podporu operací modulů obsahujících leteckou složku.

Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění splnění těchto požadavků:

- moduly civilní ochrany jsou způsobilé k vzájemné spolupráci s jinými moduly CO,
- týmy pro technickou pomoc jsou způsobilé kooperovat s jinými zainteresovanými týmy
- a s moduly civilní ochrany,
- složky modulu civilní ochrany jsou způsobilé spolupracovat vzájemně jako jeden modul civilní ochrany,
- moduly civilní ochrany a týmy pro technickou pomoc jsou v případě nasazení mimo EU schopny spolupracovat s mezinárodními kapacitami pro reakce na katastrofy, které pomáhají postiženému státu,
- vedoucí, jejich zástupci a styčné osoby modulů civilní ochrany a týmů pro technickou pomoc se zúčastní příslušných vzdělávacích kurzů a cvičení organizovaných Komisí podle čl. 5 odst. 5 rozhodnutí 2007/779/ES, Euratom.“

Na úrovni Společenství a v rovině **zúčastněných členských států** je třeba učinit opatření ke zvýšení interoperability modulů civilní ochrany, s důrazem na **vzdělávání** a **cvičení**.

4.4 Návrh požadavků na výcvik pro moduly civilní ochrany

Evropská komise naplánovala na rok 2009 **zvýšit počet** všeobecných výcvikových kurzů. Přestože se nepodařilo zařadit modulový výcvik civilní ochrany do všeobecných výcvikových kurzů pořádaných v roce 2008/2009, je plánováno, že se **modulový výcvik** v krátké budoucnosti stane součástí uvedených výcvikových kurzů. Z tohoto důvodu struktura výcviků již bude podobná struktuře všeobecných výcvikových kurzů, se zohledněním specifických potřeb modulů civilní ochrany. **Cílovým datem pro zavedení modulů** do výcviku je jarní období 2009 [13].

Mezi styčné body výcviku se zařazuje:

- Absolvování proškolovacího kurzu evropského společenství (The Community Induction Course - CMI) by mělo být nezbytnou podmínkou pro účast v modulovém výcviku civilní ochrany, aby se předešlo duplicitě ve výcvikové procesu.
- Objevují se preference, že modulový výcvik by se v budoucnu měl stát součástí všeobecného mechanismu výcvikového programu.
- Společným jazykem kurzů by měl být anglický jazyk. Není podmínkou, aby všichni posluchači kurzu příslušného modulu uměli anglicky, ale klíčové osoby (vedoucí oddělení, vedoucí nebo styčná osoba modulů) by se měly v tomto jazyce dorozumět.
- Zdůrazňuje se skutečnost, že moduly do určité míry vyžadují národní výcvik, jehož obsah bude muset být v budoucnu definován. Je požadován rozsáhlý výcvik na národní úrovni, se zřetelem na otázky technických aspektů a všeobecné soběstačnosti musí být cvičeny v domácím prostředí.
- Je nutný bezplatný výcvik na úrovni EU, soustřeďující se na mezinárodní aspekty, styčné plochy a součinnost.

Mezi návrhy specifické výcvikové potřeby se zařazuje:

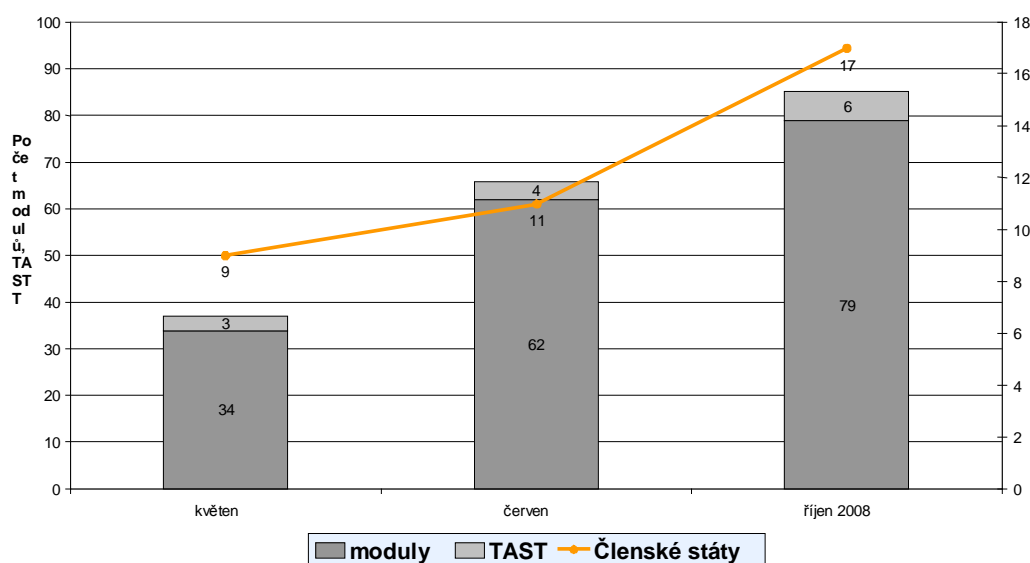
- Zaměření výcviku na velitele mužstev, zástupce a styčné osoby.
- Stručné připomenutí si mechanismu komunity a mezinárodních směrnic.
- Vysvětlení konceptu modulů civilní ochrany, specifických znalostí mezinárodního pozadí a struktury (v případě potřeby a nutnosti).
- Klíčovými aspekty výcviku by mělo být hlubší porozumění a výcvik součinnosti, její implikace a otázky komunikace.
- Nenašel se shodný přístup k otázce, jak by účastníci různých modulů měli být ve výcviku sloučeni. Názory se jednotlivě diferencovaly, od pořádání výcviků pro každý modul odděleně, až po návrh, že některé moduly by se mohly při výcviku sloučit (například určené moduly, které budou muset při zásahu navzájem spolupracovat, by se měly zúčastnit společného výcviku).
- Za jeden z důležitých prvků výcviku je také považováno „**stolní cvičení**“ s důrazem na operační zřetel. Toto specifické cvičení by se mělo zaměřit na součinnost a její implikaci.

- Jsou požadována různá doprovodná opatření - semináře na specifická témata (například komunikace).
- Je zdůrazňována potřeba definice společného jazyka (terminologie), stanovení společných postupů, a použití národních kritérií (norem).
- Je potřebné nalezení kritérií pro zhodnocení modulů civilní ochrany a také možnost poskytnutí příruček pro různé moduly a jejich národní specifikace.
- Bude zřízen **Školící institut pro civilní ochranu a humanitární pomoc**. Jeho budoucí umístění vybere Evropská Rada. Bude poskytovat školení pro personál, pro národní a regionální týmy tvořící Evropskou jednotku a pro hodnotící experty, kteří pracují pro EU. Tento institut bude cvičit jednotlivé průzkumné týmy a jednotky. **Institut** bude také školit pracovníky nevládních organizací a za určitých podmínek bude pedagogicky otevřen dobrovolníkům ovládajícím odbornost, která by byla užitečná při pomocných a záchranných operacích.

4.5 Budoucí vývoj v oblasti modulů civilní ochrany

Expertní skupina pro moduly CO se setkala k pracovnímu jednání (3. 10. 2008) s cílem využít vývoje modulů civilní ochrany a vyjádřit uspokojení s pokrokem, kterého bylo dosaženo. Stanovená pracovní skupina toto považuje za vhodný začátek a tento pozitivní vývoj by měl být udržován, zejména s ohledem na konkrétní implementaci modulů (tzn. aktivity vedoucí k vyššímu stupni interoperability - např. výcvik, cvičení a projekty spolupráce).

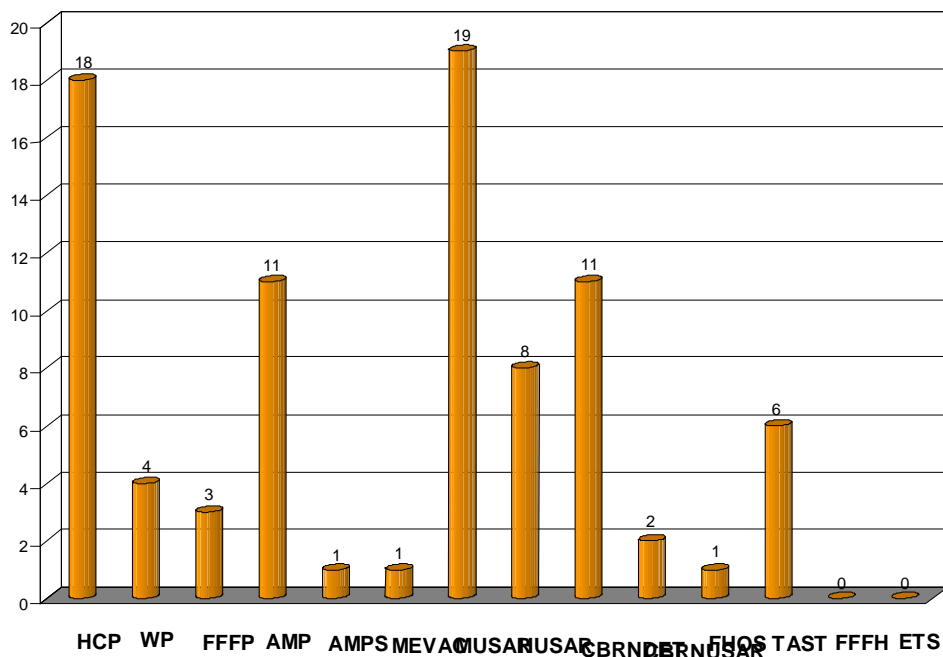
Pracovní skupina zaznamenala zvýšený posun s ohledem na registraci modulů (viz. Graf č. 2). V současnosti 17 států zaregistrovalo 79 modulů a 6 TAST (týmů technické podpory), zahrnující všechny typy modulů s výjimkou leteckého hašení lesních požárů pomocí vrtulníků a nouzového dočasného přístřeší. Další registrace jsou zvažovány několika participujícími státy, včetně registrace modulu nouzového dočasného přístřeší. Pracovní setkání zdůraznilo, že určité aspekty modulárního konceptu vyžadují více času pro svůj rozvoj. Zejména ustavení **vícenárodnostních modulů** představuje mnoho komplikací, na které poukazuje množství participujících států, které plánují založit takové moduly.

Graf 2: Znárodnění posunu s ohledem na registraci modulů od 5. měsíce 2008.

4.6 Probíhající aktivity v oblasti modulů CO

Modulární přístup byl integrován do probíhajících aktivit Komise (např. výzva k návrhům na cvičení, obecné výcvikové kurzy a pilotní projekty). Expertní setkání a workshopy, které se uskutečnily během tohoto roku, výrazně přispěly k podpoře a k usnadnění identifikace modulů. Participující členské státy byly požádány, aby zaregistrovaly moduly a týmy technické podpory (TAST)⁹ do května 2008 skrze CECIS. Komise poskytla prováděcí pravidla a informace o registračním procesu národním kontaktním bodům a pozorně sledovala registrační proces. Následující moduly a týmy technické podpory byly registrovány do konce září 2008. **Graf č. 3** znázorňuje registraci 18 (HCP) modulů pro vysokokapacitní odčerpávání, 4 (WP) moduly na čištění vody, 3 (FFFP) moduly pro letecké hašení lesních požárů pomocí letadel, 11 (AMP) modulů předsunuté zdravotnické jednotky, 1 (AMPS) modul předsunuté zdravotnické jednotky s chirurgií, 1 (MEVAC) modul letecké evakuace obětí katastrof, 19 (MUSAR) modulů pro vyhledávání a záchranné práce ve městech ve středně těžkých podmínkách, 8 (HUSAR) modulů pro vyhledávání a záchranné práce ve městech v těžkých podmínkách, 11 (CBRNDET) modulů CBRN detekce a odběru vzorků, 2 (CBRNUSAR) moduly pro vyhledávání a záchranné práce v CBRN podmínkách, 1 (FHOS) modul polní nemocnice a 6 (TAST) týmů technické podpory. Modul pro letecké hašení lesních požárů s pomocí vrtulníků (FFFH) a modul nouzového dočasného přístřeší (ETS) nebyly doposud registrovány. Dosud bylo registrováno 79 modulů a 6 týmů technické podpory. Další registrace mohou být očekávány v krátké budoucnosti.

Graf č. 3: Znázorňuje počet modulů registrovaných podle jednotlivých typů.

V průběhu mimořádné události v Myanmaru (Barma 6. 5. 2008 – 20 000 lidí usmrceno následky Cyklónu Narcis) byly moduly CO (čištění vody) poprvé nasazeny mimo Evropu. První nasazení modulů v rámci Evropy následovalo během lesních požárů na Rhodosu (Řecko – červenec 2008) a v Bulharsku (září 2008).

⁹ Termín byl stanoven do 3. 5. 2008 prostřednictvím (CECIS).

Specifický výcvik klíčových velitelů modulů a týmů technické podpory (TAST) bude zahájeno v roce 2009. Smlouva na tuto veřejnou zakázku pro **“plánování, vedení a hodnocení výcvikových kurzů modulů CO”** bude podepsána během tohoto roku. Následně pět výcvikových kurzů se uskuteční v období mezi březnem a říjnem roku 2009. V roce 2009 bude **modulární přístup** zahrnut do obecného výcvikového programu. Probíhající výzva na obecné výcvikové kurzy zahrnuje také předpoklad rozvoje pro výcvik modulů CO. Dále Komise plánuje vyhlásit výzvu na zakázky pro specifický výcvik modulů a týmů TAST v roce 2009.

Další kroky budou zahrnovat následující doporučení:

- Definování specifických potřeb pro cvičení modulů v úzké spolupráci s experty participujících států; k tomuto Komise organizuje workshop;
- Hodnocení užitečnosti definování modulů v jiných oblastech, například vyhledávání a záchrana v horách nebo v podmínkách povodní, pro námořní a pobřežní dohled nad znečištěním moří, by mohly být moduly zváženy. Komise prohloubí tyto diskuse během příštího roku;
- Přezkoumání možností pro participující státy na registraci dalších modulů v oblastech leteckého boje s požáry, nouzového dočasného přístřeší, komplexních zdravotnických modulů (AMPS, MEVAC, FHOS) a CBRNUSAR;
- Verifikování možností pro participující státy k rozvoji vícenárodnostních modulů a pro Komisi k podpoře tohoto procesu.

Generální ředitelé CO jsou vyzýváni k tomu, aby vzali na vědomí pokrok, kterého bylo dosaženo a k výměně názorů o prioritních oblastech pro další práci na modulech civilní ochrany.

5 OPATŘENÍ PŘIJATÁ ZA ÚČELEM ZLEPŠENÍ KOORDINACE NÁSTROJŮ PRO SNIŽOVÁNÍ NÁSLEDKŮ KATASTROF

5.1 Jednotlivá přijatá opatření

- Na základě návrhu Komise z roku 2005 a Barnierovy zprávy o zřízení evropské jednotky civilní ochrany z května 2006 Rada přijala revidovaný legislativní rámec, v němž Komise pověřila novými úkoly v oblasti civilní ochrany [1]. Komise dále aktualizovala svůj interní koordinační mechanismus. Je nutné uvést, že celková Barnierova zpráva nebyla přijata jednotlivými členskými státy EU a bude se uplatňovat pouze v některých bodech.
- Evropský konsensus o humanitární pomoci, který členské státy, Evropský parlament a Komise přijaly v prosinci 2007, obsahoval první výslovné prohlášení EU o společných cílech a zásadách, jimiž se řídí humanitární pomoc EU. Bylo v něm zdůrazněno, že je třeba optimálněji koordinovat reakce Společenství a členských států na velké katastrofy stejně jako politiky humanitární pomoci.
- Delegace evropských států ve třetích zemích se reorganizovaly, aby mohly účinně plnit svou úlohu v případě výskytu katastrofy. Například ve zkušební fázi se šest delegací specializuje na reakce na katastrofy a každá ze 130 delegací ve světě jmenuje místního „korespondenta pro případ krize“, který bude v případě katastrofy nebo politické krize zprostředkovávat kontakty mezi ústředím Komise, delegacemi evropského Společenství států v sousedních zemích a partnery na místě.
- Komise v roce 2007¹⁰ přijala **akční plán o konzulární ochraně**, jehož cílem je zavést do praxe zásadu článku 20 Smlouvy o evropském Společenství. Podle této smlouvy má každý občan Evropské Unie na území třetí země (kde členský stát, jehož je občan státním příslušníkem, nemá své zastoupení), právo na diplomatickou nebo konzulární ochranu různými členskými státy za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu. V plánu je navržena řada akcí na zvýšení informovanosti, posílení rozsahu konzulární ochrany a zvýšení konzulární spolupráce mezi členskými státy.
- Komise se snaží zvýšit kvalitu svého působení tím, že spolupracuje s členskými státy, OSN a dalšími mezinárodními subjekty (např. rozvojem metodiky vyhodnocování škod a potřeb vzniklých v důsledku krize, která se používá k vypracování plánů obnovy) a posiluje reakční kapacitu hlavních humanitárních subjektů, například OSN a Červeného kříže, při předběžné dopravě humanitární pomoci, kterou lze v případě katastrofy využít rychle a s nízkými náklady.

¹⁰

KOM(2007) 767.

6 ZDOKONALENÍ MECHANISMU SPOLEČENSTVÍ PRO CIVILNÍ OCHRANU

6.1 Návrhy zlepšení kapacity EU v oblasti civilní ochrany

Komise navrhuje zlepšit kapacitu EU a Komise v oblasti civilní ochrany pomocí následujících opatření:

- **Přeměna monitorovacího a informačního střediska na operační středisko pro evropské zásahy civilní ochrany.** Za tímto účelem je nutné provést kvalitativní posun od sdílení informací a reakcí na mimořádné události k proaktivnímu předvídání, sledování mimořádných událostí v reálném čase a operačním zásahům (koordinaci). Tato změna zahrnuje systémy včasného varování, vyhodnocování potřeb, identifikaci odpovídajících zdrojů a poskytování odborného poradenství o dostupných prostředcích členským státům, vypracování možných scénářů, standardní operační postupy a vyhodnocování získaných zkušeností, využití kompetencí Komise pro sdílení dostupných dopravních prostředků a spolufinancování dopravy, organizace většího počtu školení a cvičení pro odborníky z členských států a další experty a pomoc členským státům při vytváření společných zdrojů. Do této oblasti patří také využívání monitorovacích prostředků, které byly vyvinuty v rámci iniciativy Globálního monitorování životního prostředí a bezpečnosti (GMES), nebo takových nástrojů, jakým je například GALILEO (evropský program družicové navigace).
- **Zlepšení evropské schopnosti reagovat v oblasti civilní ochrany.** Po katastrofách, které zasáhly členské státy v létě 2007, Evropský parlament požádal o vytvoření Evropské jednotky civilní ochrany a Rada pověřila Komisi předložením návrhů v oblasti reakcí na katastrofy. S výjimkou oblasti námořního znečištění, kde má Evropská agentura pro námořní bezpečnost k dispozici plavidla EU pro zásahy proti znečištění, která může na požádání poskytnout postiženému státu k doplnění jeho vnitrostátních zdrojů. V současné době patří mezi nejčtenější mimořádné události v rámci států EU povodně a lesní požáry. V současnosti je pomoc zajišťována výhradně z vnitrostátních zdrojů. Pro zajištění vytýčeného úkolu je třeba zjistit, jaké prostředky chybí, a vyhodnotit, jak by bylo možné tyto nedostatky odstranit. Určitým návrhem by mohlo být vytvoření rezervních zdrojů pro evropské operace civilní ochrany. Tyto zdroje by se mohly skládat ze dvou hlavních složek, z pohotovostních modulů a doplňkových evropských zdrojů, a neměly by se překrývat s existující reakční kapacitou. K vyzkoušení příslušných mechanismů se využijí prostředky, které Evropský parlament vyčlenil v rozpočtu na rok 2008 na pilotní projekt a přípravnou akci.

7 BUDOVÁNÍ KAPACITY V ŠIROKÉM SPEKTRU JEDNOTLIVÝCH POLITIK A NÁSTROJŮ SPOLEČENSTVÍ

7.1 Ustanovená opatření k posílení mechanismu společenství pro civilní ochranu

Kromě posílení mechanismu Společenství pro civilní ochranu a provádění Evropského konsensu o humanitární pomoci, lze uvažovat o dalších opatřeních:

- Vytvoření **evropské sítě pro vzdělávání v oblasti reakce na krize**. Z důvodu vysokých standardů připravenosti, soběstačnosti a interoperability je nutné posílit vzdělávání na evropské úrovni. Nejlépe by se toho dalo dosáhnout strukturovanou sítí, která by vycházela ze zkušeností členských států a vědeckých poznatků získaných na státní a evropské úrovni pomocí výzkumných projektů rámcového programu v oblasti přírodních pohrom a katastrof. Tato vzdělávací síť by propojila existující střediska špičkové úrovně v členských státech a nabízela by širokou škálu činností zahrnující vzdělávací kurzy, cvičení a výměnu odborníků. Vzdělávací síť by vypracovala schválené osnovy, které by se vyučovaly ve vybraných střediscích špičkové úrovně, stanovila by normy jakosti a využívala by synergie mezi různými vzdělávacími programy. Vzhledem k tomu, že se oblastí civilní ochrany a humanitární pomoci doplňují, mohla by vzdělávací síť zvyšovat odborné znalosti v takových odvětvích, jakými jsou logistika, komunikace v případě krize, voda, potraviny, zdravotní péče, veřejné zdraví, ochrana a nouzové ubytování tím, že by využila kapacitu vytvořenou sítí humanitární pomoci (NOHA), akademickými humanitárními programy v členských státech a zkušenostmi z dalších vzdělávacích sítí (například Evropské skupiny pro vzdělávání – EGT).

7.2 Zvýšení úrovně evropské civilní ochrany

Je předpokládáno, že Evropská Komise vytvoří:

- z monitorovacího a informačního střediska **operační středisko pro evropské zásahy v oblasti civilní ochrany**,
- bude hledat nedostatky v prostředcích, které jsou k dispozici pro reakce na katastrofy a, pokud takové nedostatky nalezne, předloží návrhy na zlepšení evropské reakční kapacity civilní ochrany založené na dvou prvcích:
 1. Dobrovolném sdílení klíčových pohotovostních modulů civilní ochrany, které lze kdykoli použít.
 2. Vytvoření dodatečných rezervních kapacit určených na doplnění reakce státu na velké mimořádné události (například lesní požáry a povodně).

7.3 Posílení kapacity napříč politikami a nástroji společenství

Za tímto účelem Komise:

- do poloviny roku 2009 předloží návrhy na zřízení **evropské sítě pro vzdělávání v oblasti reakce na katastrofy**, které budou vycházet ze zkušeností s mechanismem Společenství pro civilní ochranu a ze součinnosti existujících vzdělávacích iniciativ,
- dokončí návrhy evropského integrovaného přístupu k předcházení přírodním katastrofám a evropské strategie pro snižování rizika katastrof v rozvojových zemích,
- pomůže členským státům vypracovat společné signály včasného varování. Komise zejména naléhavě vyzývá členské státy, aby zvýšily své úsilí o vytvoření systému včasného varování pro mimořádnou událost (tsunami),
- bude poskytovat větší množství informací, které napomohou připravenosti na katastrofy, včasnému varování, reakcím na katastrofy a obnově po katastrofách, a to rovněž v rámci iniciativy GMES (Globální monitorování životního prostředí a bezpečnosti),
- zváží otázku vyhrazení širokého pásma pro komunikaci v mimořádných situacích.

8 ZÁVĚR

Pomoc občanům v případě mimořádné události, krize nebo katastrofy způsobenou přírodní nebo činností člověka, vyžaduje účinné poskytnutí pomoci v čase a v místě zásahu podle potřeby. Členské státy odpovídají za zvládnání mimořádných událostí, krizí nebo katastrof na svých územích a za určení toho, zda tyto případy vyžadují diferencovanou vnější pomoc. Mnoho závažných rizik uvnitř EU i mimo uvedený prostor by mohlo postihnout ojedinele nebo více členských států a vyžadovat zapojení EU. Za uvedených okolností může být uplatněna nezbytná podpora ze strany jiných členských států a struktur EU.

Při řešení krizových situací jsou členské státy schopny využívat stávající mechanismy a nástroje EU řízené Evropskou Komisí, zejména Monitorovací a informační středisko civilní ochrany a společné situační středisko v sekretariátu Rady.

Na základě analýzy modulů civilní ochrany vyplynulo, že by měly být schopny pracovat **soběstačně**. Proto je nutné stanovit **obecné požadavky** na soběstačnost. Pro jednotlivé moduly se použijí následující prvky soběstačnosti: vhodná ochrana před povětrnostními vlivy, zdroj elektrické energie a světla pokrývající spotřebu operační základny, hygienická zařízení určená pro personál modulu, dostupnost potravin a vody, zařízení pro skladování a údržbu vybavení modulu, vyšší a střední zdravotnický personál, vybavení pro komunikaci s příslušnými partnery, místní přeprava a logistika. Doba, po kterou musí být na počátku plnění mise zaručena soběstačnost, nesmí být kratší než 96 hodin. **Členské státy** přijmou opatření nezbytná k zajištění splnění následujících požadavků. Moduly jsou způsobilé k vzájemné spolupráci na celkové úrovni, vedoucí a styčné osoby se zúčastní příslušných vzdělávacích kurzů. Na úrovni Společenství a zúčastněných členských států je potřebné učinit opatření ke zvýšení **interoperability** modulů civilní ochrany, zejména pokud jde o **vzdělávání a cvičení**. Na základě jednání byly ČR doporučeny následující moduly civilní ochrany: **Vysokokapacitní odčerpávání, Vyhledávání a záchranné práce ve městech ve středně těžkých podmínkách, Vyhledávání a záchranné práce ve městech v těžkých podmínkách, Předsunutá zdravotnická jednotka s chirurgií, Polní nemocnice a Nouzové dočasné přístřeší**. S uvedenými moduly civilní ochrany má IZS ČR zkušenosti v ČR i v zahraničí (povodně, zemětřesení – Turecko 1999). V současné době byly ustanoveny dva USAR týmy, které budou na základě požadavku vysílány do zahraničí podle modulárních pravidel.

V současné době je potřebné zkvalitnit schopnosti efektivnějšího reagování na krize a nouzové situace jak v rámci EU, tak mimo její hranice, a tak zabránit lidskému utrpení a škodám na majetku včetně ochrany jejich občanů. Pracovní úsilí se musí projevit na všech úrovních, aby předcházelo různým typům katastrof, ale také, aby se vyvíjela připravenost na zvládnání těchto situací včetně využívání pomoci z ostatních členských států. V souvislosti se zvýšeným dopadem klimatických změn roste i význam těchto požadavků. Proto bude posílení prevence, připravenosti a odezvy v EU v oblasti civilní ochrany jedním z hlavních úkolů do budoucna.

Bude také nutné sledovat sdělení Komise týkající se schopností EU pro odezvu v případě katastrof a prevence. Zvýšená pozornost bude kladena na posílení Monitorovacího a Informačního Centra, zlepšení celkové koordinace odezvy EU, implementaci a rozvoji **zásahových modulů civilní ochrany**, podporu výcviku profesionálů civilní ochrany, využívání nových technologií se zaměřením na podporu rozvoje včasných varovacích systémů a na vytvoření užších vztahů s **Úřadem OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí (UN-OCHA)**.

Seznam zkratek

AČR	-	Armáda České republiky
AMP	-	moduly předsunuté zdravotnické jednotky
AMPS	-	moduly předsunuté zdravotnické jednotky s chirurgií
CBRNDET	-	moduly CBRN detekce a odběru vzorků
CBRNUSAR	-	moduly pro vyhledávání a záchranné práce v CBRN podmínkách
CECIS	-	Společný komunikační a informační systém
CMI	-	The Community Induction Course
CO	-	Civilní ochrana
ČČK	-	Český Červený kříž
ČS	-	Členské státy
EBOB	-	Koordinační výbor pro mnohostrannou kontrolu
EGT	-	Evropská skupina pro vzdělávání
EP	-	Evropský parlament
ER	-	Evropská Rada
ES	-	Evropské Společenství
ETS	-	modul nouzového dočasného přístřeší
EU	-	Evropská Unie
FFFH	-	Modul pro letecké hašení lesních požárů s pomocí vrtulníků
FFFP	-	moduly pro letecké hašení lesních požárů pomocí letadel
FHOS	-	modul polní nemocnice
FN	-	Finanční nástroj
GALILEO	-	Evropský program družicové navigace
GMES	-	Globální monitorování životního prostředí a bezpečnosti
HCP	-	moduly pro vysokokapacitní odčerpávání
HP	-	Humanitární pomoc
HUSAR	-	moduly pro vyhledávání a záchranné práce ve městech v těžkých podmínkách
IZS ČR	-	Integrovaný záchranný systém
MEVAC	-	moduly letecké evakuace obětí katastrof
MIC	-	Monitorovací a informační středisko
MU	-	Mimořádná událost
MUSAR	-	moduly pro vyhledávání a záchranné práce ve městech ve středně těžkých podmínkách
NOHA	-	Síť humanitární pomoci
OSN	-	Organizace spojených národů
TAST	-	týmy technické podpory
UN-OCHA	-	Úřad OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí
USAR	-	Urban Search and Rescue Team
VP	-	Vojenské prostředky
WP	-	moduly na čištění vody

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A JINÝCH PRAMENŮ

Seznam literatury:

- [1] Barnier, M. For a European civil protection force: Europe aid, EU/koncp-CO/, 2006, 65 s.
- [2] Council of the European Union – Communication from the Commission to the European Parliament and the Council on Reinforcing the Union’s Disaster Response Capacity, 7562/08, Brussels 2008, 15 s.
- [3] Council of the European Union – Commission non-paper providing additional information concerning certain proposals contained in Communication COM (2008) 130 final on Reinforcing the Union’s Disaster Response Capacity, DS 444/08, Brussels 2008, 7 s.
- [4] Instrukce pro jednání pracovní skupiny pro civilní ochranu Rady EU. Č.j. EU-9/CNP -2008 Brusel: 2008, 3 s.
- [5] Musílek, J. *Evropská unie a civilní ochrana*. Prezentace MV GŘ HZS ČR, 2008. s. 15.
- [6] Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/200. Brusel: Úřední věstník Evropské unie, 2002.
- [7] Nařízení Rady o humanitární pomoci (ES) č. 1257/96. Brusel: Úřední věstník Evropské unie, 1996.
- [8] Přijetí závěrů Rady o posílení schopností Evropské unie pro reakci na mimořádné události a krize a o schválení příručky pro koordinaci EU při mimořádných událostech a krizích. Rada Evropské unie, 9497/1/06, Brusel 2006, 4 s.
- [9] Rozhodnutí Komise, kterým se mění rozhodnutí 2004/277/ES, Euratom, pokud jde o prováděcí pravidla k rozhodnutí Rady 2007/779/ES, Euratom o vytvoření mechanismu civilní ochrany Společenství (2008/73/ES, Euratom). Brusel: Úřední věstník Evropské unie, Euratom 73/ES, 2008, 12 s.
- [10] Rozhodnutí Rady o zřízení finančního nástroje pro civilní ochranu. Brusel: Úřední věstník Evropské unie, Euratom 162/ES, 2007, 9 s.
- [11] Rozhodnutí Rady o vytvoření mechanismu civilní ochrany Společenství. Brusel: Úřední věstník Evropské unie, Euratom 779/ES, 2007, 11 s.
- [12] Sdělení Komise Evropskému Parlamentu a Radě o posílení schopnosti Evropské Unie reagovat na mimořádné události. Rada Evropské unie, 7562/08, Brusel: 2008, 15 s.
- [13] Workshop „Training Needs for Civil Protection Modules“ European Commission, DG ENV. A3/PBi/AB/ar, Brussels 2008, 4 s.